

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petih vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Odmev Hullovih izjav:

Amerika bo stopila iz rezerve

V primeru oboroženega konflikta Amerika ne bo ostala ob strani, marveč bo takoj posegla v razvoj dogodkov — V to svrhu bo spremenjen tudi zakon o nevtralnosti

LONDON, 18. avg. br. Angleški tisk danes obširno komentira govor, ki ga je imel po radiju ameriški zunanji minister Cordell Hull. Zlasti podčrtava listi njegovo izjavo, da vztrajajo Zedinjene države na načelu nevmešavanja v notranje zadeve tujih držav in na načelu mirne poravnave nastalih sporov ter da je Amerika trdno odločena nastopiti vstopovod v obrambo tega načela. Posebno važnost pa polagajo angleški listi na Hullovo izjavo, v kateri je ostro obsodil agresivne metode in poudaril, da bi Zedinjene države v primeru kakšnega oboroženega konflikta ne mogle ostati ob strani, marveč da bi v duhu svojih načel posegle v razvoj dogodkov.

V zvezi s tem se zatrjuje v dobro poučenih krogih, da bo že na skorajšnjem zasedanju ameriškega parlamenta predložena važna sprememba zakona o ne-

vtralnosti Zedinjenih držav. V Ameriki se zavedajo, da lahko skoraj napoti čas, ko bodo Zedinjene države tvorile usodni jeziček na tehtnici. Zato se hočejo za tak primer pravočasno pripraviti in s spremembo zakona o nevtralnosti omogočiti, da lahko Zedinjene države v danem trenutku takoj stopijo iz rezerve. S tem pa hočejo Zedinjene države ob enem dokazati, da so pripravljene takoj nastopiti, da se prepreči novo svetovno klanje.

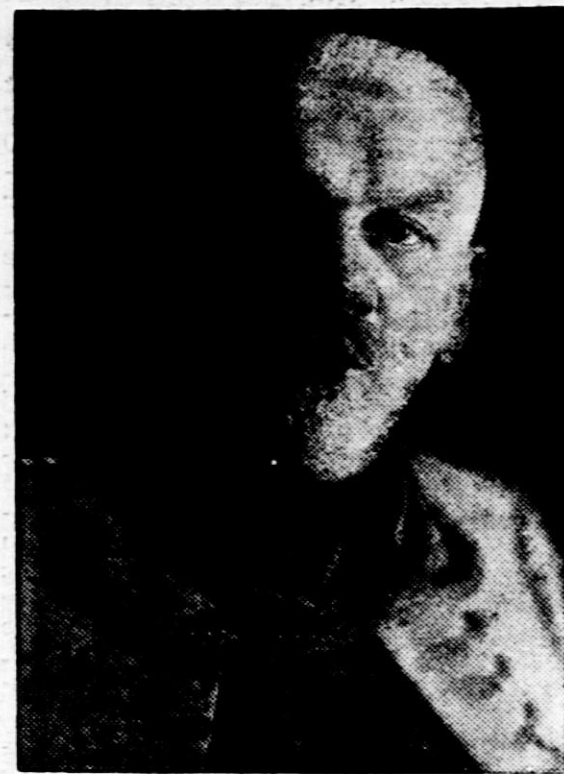
LONDON, 18. avg. e. Danes se je v London vrnil finančni minister Simon. Vrnitev tretjega najmočnejšega člana kabineta v prestolnico, kjer se nahajata že predsednik vlade in minister zunanjih del, je izvala veliko pozornost in razne komentarje. Službeno trdi, da se je Simon vrnil, da izvrši nekatere resorne posle, mislijo pa, da je v resnici prišel zaradi resnosti splošne situacije.

Vakoj je obiskal ministrskega predstavnika Chamberlaina, s katerim sta delj časa konferirala.

PARIZ, 18. avg. e. Predsednik vlade in vojni minister sta imela včeraj daljšo konferenco z zunanjim ministrom Bonnetom o zadnjih mednarodnih dogodkih.

LONDON, 18. avg. br. »Daily Mail« poroča, da je na predvčerajšnji seji češkoslovaškega vrhovnega vojnega sveta zunanji minister dr. Krofta obrazložil stališče francoske in angleške vlade. Anglija in Francija svetujeta Češkoslovski, naj bo pripravljena, toda naj z ničimer ne izživa. Minister za narodno obrambo Mahnik se je izjavil proti mobilizaciji v odgovor na nemške manevre, ker lahko Češkoslovška v danem primeru izvede popolno mobilizacijo v osmih urah.

Djura Paunković

V dunajskem sanatoriju Auerberg je umrl snoci II. podstaršina Saveza SKJ senator in predsednik Zveze zavarovalnic Jugoslavije G. Jura Paunković. Mučila ga je zadnje čase želodčna bolezen. Njegovo zdravstveno stanje se je zadnje dni tako poslabšalo, da so mu zdravniki svetovali operacijo. Pred petimi dnevi se je odpeljal na Dunaj, kjer je bil v torek operiran. Operacija je bila sicer težka gle-

de na njegovo zdravstveno stanje, vendar se je pa po nji dobro počutil. Včeraj popoldne so pa naenkrat nastale komplikacije, katerim je sledila smrt. Ob moževi smrtni postelji je bila pokojnikova soproga.

Čim je Savez SKJ zvedel za Paunkovićevo smrt, je odpotoval na Dunaj tajnik dr. Arsenijević, da uredi vse potrebno glede prevoza pokojnikovega trupla v Beograd. O dnevu prevoza in pogrebu bo Savez obvestil javnost pozneje.

Gjura Paunković je bil rojen 8. avgusta 1877 v Vrhu kot sin bivšega načelnika gradbenega ministrstva kraljevine Srbije. Gimnazijo je študiral v Beogradu. Kragujevcu in Kruševcu, univerzo pa v Curihi in Berlinu, kjer je bil leta 1900 diplomiran na filozofski fakulteti kot slušatelj pedagoško-psihološke stroke. Svojo kariero je začel kot gimnazijski suplent v Orlu v Rusiji, kamor se je moral zateči pred režimom Aleksandra Obrenovića. Leta 1901. je vstopil v službo zavarovalnice Rossia v Petrogradu, kjer je ostal do 1909, ko je bil izvoljen za ravnatelja te podružnice v Beogradu. Na tem mestu je ostal do leta 1921, ko je bila ustanovljena v Beogradu zavarovalnica Rossia Fonciere, ki je njen generalni ravnatelj in član uprave ostal do smrti. Razen tega je bil pa zadnje čase tudi predsednik Zveze zavarovalnic kraljevine Jugoslavije. Že leta 1919. je bil izvoljen za namestnika starešine Saveza SKJ. Leta 1929. je pa postal II. namestnik starešine. Letos v marcu je bil imenovan za senatorja. Udeležil se je tudi letošnjega vsesokolskega zleta v Pragi.

Lord Lansbury o organizaciji miru

Gospodarsko sodelovanje je najčvrstejša osnova trajnega miru med narodi

SOFIJA, 18. avg. e. Na svojem potovanju v jugovzhodno Evropo je prisel angleški laburistični poslanec lord Lansbury v Sofijo. Domačin in tujim novinarjem je podal obširno izjavo, v kateri podčrtava, da prihaja v Sofijo, Bukarešto, Budimpešto in v Beograd zato, da pride v stik s posameznimi predstavniki teh držav, da sliši njihovo mnenje o aktualnih vprašanjih in da deluje za odstranitev vzrokov, ki bi mogli dovesti do nove vojne v Evropi. V to svrhu je posetil najprej mnoge druge evropske države. Zdaj je prišel najprej v Sofijo, ker je bil nedavno sklenjen sporazum, ki je, kakor kaže, zelo resen začetek popolnega pomirjenja na Balkanu. Če bi vse podunavske države posnemale skandinavske države in ustvarile medsebojno sodelovanje in če bi se ti dve skupini severne in jugovzhodne Evrope zavzeli za mir, potem ne bi prišlo do nove vojne. Najučinkovitejši način, onemogoči-

ti vojno, je gospodarski sporazum med posameznimi državami, tako je rekel bivši predsednik belgijske vlade in znani gospodarski strokovnjak van Zeeland. Mislim, — tako je dejal poslanec Lansbury — če bi skandinavske države in države jugovzhodne Evrope predlagale, da se skliče mednarodna konferenca za rešitev gospodarskih vprašanj, da bi ta predlog sprejeli tudi Anglija in Amerika. Nova vojna bi bila za vso civilizacijo gotova propast. H koncu je Lansbury podčrtal, da so sicer vezi med Anglijo in Francijo trdne, da pa bi bilo želeli, da bi se jima priključili tudi Italija in Nemčija, da bi se na ta način vsemu svetu odprli novi vidiki na poti k večnemu miru in vzajemnemu sodelovanju.

Lansbury bo 20. t. m. odpotoval v Bukarešto, 26. septembra pa pride v Beograd, kjer bo ostal več dni.

Čsl. poslanik dr. Lipa

o pomenu gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Češkoslovasko

Beograd, 18. avg. e. Na včerajšnji seji uprave jugoslovensko-češkoslovaške zbornice v Beogradu je prisostvoval novi češki poslanik dr. Lipa, ki ga je pozdravil predsednik Svetislav Marodić. Poslanik je v svojem govoru podčrtal pomen gospodarskih stikov med Jugoslavo in Češkoslovasko in poudarjal potrebo sistematičnega dela za poglobitev in razširjenje gospodarskih stikov med obema državama. Govorec o pomenu skupnih zbornic je poudaril, da do sedanjega dela opravičuje nado, da bo njihovo delo za gospodarsko zblizanje v skorajšnji bodočnosti kronano z uspehom.

60 hiš pogorelo

Prizren, 18. avg. e. V pretekli noči je huda nesreča doletela vas Kukuljevo. Sredi noči je nastal velik ogenj, ki je upepelil 60 hiš. Zgorela je tudi vsa živina razen one, ki je bila na paš.

Grški bojovníki v Beogradu

Beograd, 18. avg. e. Včeraj je prisel v Beograd delegacija grških rezervnih oficirjev in bojovníkov, ki je najprej položila venec na grob neznane vojaka na Avali, nato se je pa odpeljala na Oplenac, kjer je položila venca na grob kralja Petra in kralja Aleksandra.

Grško-bolgarsko sodelovanje

ATENE, 18. avg. e. Meseca septembra bo v Solunu sestanek grških in bolgarskih trgovskih zbornic, na katerem bodo razpravljali o raznih gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Z grške strani obširno komentirajo bodoči sestanek in podčrtavajo dejstvo, da vlada zanj v grških in bolgarskih gospodarskih krogih in v vsej javnosti veliko zanimanje. Na sestanku bodo pretresali tudi vprašanja glede konkurence pri izvozu raznega blaga, ki ga obe državi izvažata v tujino. Sklenjen bo sporazum, da se obe državi izogneta tej konkurenci.

Stavka pristaniškega delavstva v Franciji

Pariz, 18. avg. e. Stavka pristaniškega delavstva se je v zadnjem času poostрила. Vlada je odredila mobilizacijo pristaniškega delavstva in je vse delo postavila pod kontrolo vojne komisije.

General Pershing v Parizu

Pariz, 18. avg. e. V Pariz je prisel ameriški general Pershing, ki bo posetil grobove v svetovni vojni padlih vojakov. Kljub visoki starosti in nedavno prestani bolezni je general še vedno krepak in čil. Na postaji ga je sprejel ameriški poslanik, s katerim se je nato odpeljal v veleposlaništvo.

13 angleških generalov upokojenih

London, 18. avgusta. AA. Z današnjim dnevom odhaja v pokoj 13 angleških generalov, ki so dosegli po zakonu določeno starost za upokojitve. Med njimi sta tudi dva bivša člana vrhovnega vojnega sveta.

Francoski glas za sporazum z Nemčijo

Bivši letalski minister o potrebi zblizanja

PARIZ, 18. avg. e. Današnji listi ne prišajajo obširnejših komentarjev o sprejemu generala Vuillemina v Berlinu, pač pa je vzbudil precejšnjo pozornost članek bivšega ministra za letalstvo in uglednega predstavnika republikanske unije Marcela Dea. Članek naglašja med drugim: Trdovratno se širijo vesti, da Nemčija misli na letalski sporazum. O tem nimam nobenih posebnih obvestil, ali pravim: če je taka ponudba, je treba sprejeti razgovore. Vidi se, da francoska vlada ni slabo razpoložena za to. Potovanje generala Vuillemina je dovolj značilen dokaz za to. Mislim, da letalstvo lahko vzdržuje sportne in višetške odnose in da je maršal Göring po-

nosen, da je sprejel šefa generalnega štaba našega letalstva. Pomniti pa je treba tudi, da je pred tednom sprejel maršala Balba, da se na ta način os Rim-Berlin osigura. Baš ta sestanek nam napoveduje splošno pogajanje. Na koncu koncev je tudi Anglija z Nemčijo podpisala splošni pomorski sporazum, ki ga obe strani tudi izvajata. Zakaj bi bili proti popolnemu te metode? Sirijo se namreč vesti, da namestila vlada rajha predloži tako imenovani humanitarni pakt, s katerim bi bilo prepovedano iz zraka bombardirati odprta mesta. Jaz ne vidim nikakega razloga, da ne bi pristopili k takšni klavzuli.

Okrog Horthyjevega obiska v Nemčiji

Kdo bo vrnil obisk na Madžarskem

Budimpešta, 18. avg. e. Za obisk regenta Horthyja v Berlinu delajo velike priprave. Madžari bodo poleg Berlina obiskali tudi Hamburg, Kiel, München in Nürnberg. Horthy bo prvi službeno obiskal kot državni poglavar narodno socialistično Nemčijo. Leta 1935 je sicer obiskal Hitlerja, vendar je bil to privaten obisk. V političnih krogih naglašajo, da bi moral Horthy že davno popreje obiskati Berlin, da se pa niso mogli sporazumeti, kdo naj mu vrne obisk. Nemčija je predlagala maršala Göring, Madžari pa so trdovratno vztrajali na tem, da mora Budimpešto posetiti sam kancelar Hitler. Do danes se glede tega vprašanja še niso mogli sporazumeti in precej skeptično presojajo možnost sporazuma v tem pogledu, zlasti dokler odnosi med Italijo in Nemčijo ne dobe obliko formalne zveze. Na Madžarskem ne smatrajo za potrebno, da bi v tem pogledu popuščali.

Budimpešta, 18. avg. e. V madžarskih političnih krogih se priznava, da je veliki ministrski svet, ki je zasedal dva dni, posvečal posebno pažnjo vprašanju državne obrambe. V prvi vrsti so bili sklenjeni ukrepi, ki naj zjamčijo izvajanje petletnega vojnega investicijskega programa brez ovir.

Budimpešta, 18. avg. e. Madžarska in nemška strojna industrija vodita pogajanja za ustanovitev kartela glede skupnih nastopov pri licitacijah v balkanskih državah. Direktor madžarske zveze železne industrije Stropfeld se je včeraj odpeljal v Berlin. Istočasno se vodijo pogajanja za izključitev medsebojne konkurence med nemškimi, madžarskimi in bivšimi avstrijskimi ladjedelnicami na Dunavu. Končni rezultati pogajanj še niso znani, računajo pa, da bodo imela uspeh.

Zastoj na Kitajskem

Vsa prizadevanja Japoncev so spričo odločnega odpora Kitajcev brezuspešna

Hankov, 18. avgusta. AA. (Reuter). Japonske čete so si danes prizadevale, da bi prekorčile reko Jangce in prešle na južno stran. Japonske bojne ladje so srdito bombardirale kitajske obrambne črte severno od Kiukianga, medtem ko so japonske čete brezuspešno poskušale zavzeti postojanke ob obali. Po kitajskih poročilih se je kitajskim četam posrečilo odbiti napad japonske vojske na severni obali reke Jangce pri Huangmei, kjer je cel japonski polk, ki se je gibal proti južni obali, utonil. Japonske čete pa so ponovno začele z ofenzivo z namenom, da prodro do Rumene reke na meji pri Sansi Honanu.

Hankov, 18. avgusta. w. Boji na fronti ob Jangceju so včeraj in danes nekoliko popustili. Iz Kiukianga je 10 japonskih vojni ladij prodrla 30 km daleč po reki nazgor. Že v bližini Kiukianga so naletele na hud kitajski odpor. Kakor pa so Japonci ugotovili, so Kitajci umaknili pretežni del svojih čet od obvezij Jangceja tako daleč, da so sedaj izven območja japonskih ladijskih topov. Kljub hudemu obstreljevanju je Japoncem baže uspelo izkreniti nekaj

manjših oddelkov svojih vojakov na obeh obrežjih reke. Severno od Kiukianga je prišlo davi do več manjših prask in topovskih dvobojev. Kitajska letala so močno razdelala vse ceste v zaledju japonske fronte. Davi so napadla tudi Kiukiang in povzročila znatno materialno škodo.

Tokio, 18. avgusta. AA. Agencija Domej poroča, da so štirje težki bombniki bombardirali mesto Kiukiang. Japonska letalska letala so sestrčila dva bombnika.

Hankov, 18. avg. AA. Po kitajskih poročilih, je včeraj popoldne 18 japonskih letal napadlo Hankov in še nekatera druga mesta. Japonska letala so vrgla okoli 300 bomb. Ubilih in ranjenih je bilo pri tem letalskem napadu okoli 300 ljudi, ki so po veliki večini civilisti. Porušenih je okoli 300 hiš. Velik del prebivalstva se je pred bombardiranjem umaknil iz mesta.

CURIH, 18. avg. Beograd 10.—, Pariz 11.05, London 21.2975, Newyork 436.375, Bruselj 73.425, Milan 22.96, Amsterdam 238.40, Berlin 175.05, Dunaj 34.—, Praga 15.06, Varšava 82.30, Bukarešta 228.

Priprave za pogreb patra Hlinke

Pokopan bo na občinske stroške — Vprašanje naslednika v vodstvu stranke še ni rešeno

PRAGA, 18. avg. e. Pogreb patra Hlinke bo v nedeljo ob 16. Včeraj popoldne je imel občinski svet v Ružomberku sejo, na kateri je sklepal o pogrebu, ki bo na stroške občine. Občina namerava postaviti Hlinki mavzolej. Pogreba se bo udeležilo nad 50.000 ljudi, prišli pa bodo tudi predsednik vlade, vsi slovaški bivši in aktivni ministri, predstavniki poljskih in rumunskih manjšin ter delegacije avtonomističnih strank in tudi sudetskih Nemcev. Pogreba se bo udeležil tudi znameniti angleški publicist Seaton Watson. V politič-

nih krogih doznajajo, da Hlinka ni določil svojega naslednika, vendar obstaja politična oporoka, ki je še niso odprli. Ni izključeno, da je za naslednika določen poslanec Sidor. Zmerni krogi in duhovščina so za dr. Tiso, dočim se Sidor opira na omladino, katere vrste ima za seboj. V krogih slovaške stranke se doznava, da bo vprašanje Hlinkovega naslednika zaskrbelo odločeno. Verjetno je, da bo prvih šest mesecev žalovanja sestavljen odbor petih oseb, ki bo vodil strankine posle.

Runciman se bo sestal s Hitlerjem?

V Berlinu bi radi prepričali Runcimana o upravičenosti nemških zahtev

LONDON, 18. avg. e. Londonski dopisnik »News Chronicle« poroča iz Berlina, da pride prihodnji teden do sestanka med Hitlerjem in lordom Runcimanom. Ministrstvo za propagando je sicer demantiralo glasove, da je Hitler poslal lordu Runcimanu vabilo za obisk, zatrjujejo pa, da je Runciman v razgovoru s pristaši SDP izrazil željo, da se sestane s Hitlerjem. To je Hitlerju sporočil po privatnem kurirju. Tudi Hitler želi, da se sestane z Runcimanom, toda pod pogojem, da pride iniciativa od Runcimana. Ta sestanek v Berlinu toplo pozdravljajo ter so prepričani, da bo Hitler prepričal Runcimana o upravičenosti nemških zahtev. Obisk lorda Runcimana bi imel značaj zasebnega sestanka, ker Runcimanova mislija v Pragi nima službenega značaja. Mislijo, da bo posredoval za sestanek sam Henlein ali pa nemški poslanik v Pragi. Sestanek med Hitlerjem in Runcimanom bi bil verjetno ob povratku lorda Runcimana iz Češkoslovaške v Anglijo.

PARIZ, 18. avg. AA. V zvezi s težavami sudetsko-nemškega vprašanja piše »Echo de Paris«, da je neobhodno potrebno, da praška vlada in sudetsko nemška stranka pokažeta vso dobro voljo, če ne, se to vprašanje ne bo moglo rešiti. List opominja na ono, kar je lord Runciman dejal takoj po svojem prihodu v Prago, namreč,

da more biti trajen mir zagotovljen samo na ta način, da bosta obe strani nekoliko popustili. »Epoque« piše: Govori se, da bo v primeru neuspeha Runcimanovega poslanstva angleški ministrski predsednik Chamberlain poslal še zadnji apel za mir in da bo zahteval sklicanje mednarodne konference, ki naj bi rešila sudetsko-nemško vprašanje.

Nemški izvoz pada

London, 18. avgusta. b. »Daily Telegraph« objavlja zanimive podatke o nemškem uvozu in izvozu ter ugotavlja, da uvoz stalno narašča, dočim nemški izvoz hitro pada. V primeri z lanskim letom je Nemčija uvozila letos za okoli štiri milijarde dinarjev več blaga, zlasti surovin. Silno se je povečal tudi uvoz mleka in krme. Posledica tega silovitega naraščanja uvoza je seveda vedno večje pomanjkanje surovin. List sodi po informacijah iz zanesljivega vira, da bo Nemčija v kratkem začela veliko kampanjo za povečanje svojega izvoza. Pričakovati je, da se bo vnela huda gospodarska tekma med Nemčijo in zapadnima velesilama na vsem jugovzhodnem evropskem prostoru.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Odkar obstoji država

lani največja zaposlenost

Ljubljana, 18. avgusta. Gospodarski statistiki, ki opirajo svoj optimizem na šteti, so imeli lani dovolj povoda, da so se veselili razvoja in dostojnosti, obrtne in splošne delavnosti v naši državi. Potrebno je, da opozorimo na nekoliko stvari, ki kažejo, da je bila lani v resnici gospodarska konjunktura, ki je tudi že dosegla svoj vrhunec; ali bo nadaljnji razvoj zaposlenosti pri nas zopet začetni s krivuljo naglega upadanja in je treba lani leto primerjati s tisočletnim letom 1930, je vprašanje, ki so nam najz strokovnjaki še dolžni dati odgovor in ki nas izredno zanima.

SUZOR JE IMEL LANI AVGUŠTA 721.061 ZAVAROVANEC

Maksimalno število zavarovancev Osrednjega urada za zavarovanje delavcev je znašalo lani avg. 721.061 zavarovanecev, kar je največje število zaposlenosti, odkar obstoji SUZOR. Tudi povprečno število zavarovancev je bilo lani največje in je znašalo 680.011. Zavarovanih je bilo moških delavcev 73,67%, nekoliko več kakor leta 1936, ko je bilo moških zavarovancev 72,73%. Odstotek zavarovank je pa bil lani nekoliko nižji kakor l. 1936. Lani je število zavarovancev poraslo za 63.802.

PORAST ČLANSTVA V VIŠJH MEZDNIH RAZREDIH

Gospodarski statistiki pa poudarjajo še skoraj večjo pozornost porastu zavarovancev v višjih mezdnihih razredih in upadcu v nižjih razredih. Porast članstva v višjih razredih namreč povzroča, da se zvišja povprečna dnevna zavarovana mezda, kar pomeni prav tako, kakor naraščanje števila zavarovancev, da so se gospodarske razmere popravile.

Lani je število zavarovancev upadlo v primeri z letom 1936 v III. IV. in V. mezdnem razredu, med tem ko se je v vseh drugih razredih zvišalo. V I. mezdnem razredu je poraslo zaradi tega, ker so v njem predvsem zavarovani vajenci. Če pa poraslo število vajencev, to ni vedno slabo znamenje, kakor je bilo n. pr. v letih krize, ko se nekatera podjetja najemala vajence ter odpuščala pomočnike. Lani je število zavarovancev najbolj poraslo v VI. mezdnem razredu, in sicer v primeri z l. 1936 za 19.681 zavarovanecev. Povprečna zavarovana mezda se je zvišala lani od 1. 1936 za 1.03 din ter je znašala 22,71 din.

ALI SO TO ZNAKI KONJUNKTURE?

Ce skeptik prouči statistiko SUZORJA, začne dvomiti, ali je bil lani porast za-

varovancev neposredno odraz gospodarske konjunkturo. Predvsem nas namreč, da izkazuje največji porast zaposlenosti stroka, ki spada med javna dela, zlasti zgradništva, cestna in vodovodna dela. V tej stroki je bilo v primeri s prejšnjim letom zaposlenih 8.990 delavcev ali 80,61% več. Porast zaposlenosti v drugih strokih je znatno manjši, vendar pa dovolj velik, da se lahko sklonimo na to, kot na znak gospodarske konjunkturo. Pri stavbenih delih, tako zgradbišč nad zemljo, je bilo lani zaposlenih 6.808 delavcev več kakor prejšnje leto ali 34,10%. V tekstilni industriji je bilo zaposlenih 12,99% več delavcev kakor l. 1936, v lesni industriji (grodarstvo in žage) 16,76%, v umarski industriji in pri proizvodnji kavnika 24,20% več itd.

Zaposlenost je bila lani v vseh gospodarskih strokih večja kakor prejšnje leto, kar je nedvomno znak splošnega, čeprav ne dovolj očitnega gospodarskega izboljšanja. Čeprav je bil porast zavarovancev, zaposlenosti pri javnih delih, največji (izražen v odstotkih), vendar se zaradi tega ne moremo skloniti, da je število zavarovancev SUZORJA lani naraslo tako zelo predvsem zaradi zaposlitve delavcev pri javnih delih.

VELIK PORAST OBOLNIH

Bres pomena ni nedvomno velik porast obolenj med zavarovanci SUZORJA lani v primeri s l. 1936. Lani je bilo bolnih 860 tisoč 884 zavarovanih članov. Nesposobnih na delo je bilo lani 60.088 več kakor prejšnje leto ali 22,42%. Število zavarovancev je lani naraslo za 10,85%, zato je tako visoko število obolenj še tem značilnejše. To nedvomno ne pomeni, da bi bila lani zdravniška kontrola manj stroga. Vzroke bi bilo treba raziskati. Nas predvsem zanimajo, da je bilo število obolenj največje na področju ljubljanskega OUZD; za dele je bilo nesposobnih 66,85% zavarovancev. Na drugem mestu je sušastiki urad (65,49%), najmanj nesposobnih zavarovancev za delo pa je bilo na področju petrogradskega urada, in sicer 24,13%. Ljubljanski OUZD je poslal lani v bolnice 8.549 zavarovancev. V tem pogledu ga je prekosil samo beograjski urad, ki je poslal zdravit v bolnice 12.872 zavarovancev.

Statistika, ki sicer ne služi vedno primerno svetlobi nametih in se je pogosto poslužujejo tendencne ljudje, je pri nas kljub vsemu premalo upoštevana; že same številke statistike SUZORJA nam lahko povedo marsikaj, kar bi sicer ostalo skrito.

Lahkoverni ljudje nasedajo

Sleparije, ki so obenem potegavščine — Smarnica je povzročila na kmetih že mnogo zla

Ljubljana, 18. avgusta. Ljudje so se vedno skrajno lahkoverni, kakor pričajo številne razprave proti sleparijam. Ako se zgodi, da kdo nasede, začne premetenosti trkati spretneja in originalnega sleparja, se človek še ne čuti tako, kakor v primerih, ko ljudje sedajo na za slehernega trezno mislečega človeka otipljive sleparske limanice.

Večkrat smo poročali o sleparjih, ki »komandirajo« službe pod pretezo, da imajo dobre zveze in očitno besedo na pristojnih mestih. Opozorili smo na take sleparije, a za človeško lahkovernost menda res ni leka, kakor je ni za človeško neumnost. Obravnava proti bivešemu uslužbencu na sodnji S. Jurju je pokazala, da spretin in nepošten človek dandanes slepari lahko še s sleparskimi potegavščinami. Niti sleparskih trikov ne potrebuje za svoj kazniv posel. Razumemo oškodovane stranke, ki so prošle sodne poročevalce, naj ne napišejo v svojih poročilih njih imena. Sramovali so se, da so nasedli tako lahkoverni.

Jurij S. se je zagovarjal pred malim senatom, ki mu je bil predsednik s. o. s. g. Fran Kovač. Obtožbeni državni tožilec je zastopal dr. Leo Pompe. Dolžila je obtožbenca zločinstva po § 337 k. z., po katerem se kaznuje z roko do 10 let, kdor izvrši pravo obtožbo. Obtožbenec je vsa očitana mu kazniva dejanja priznal. Zagovarjal se je pa, da ni imel namena strank oškodovati. Povnil bi jim škodo, brž ko bi dobil službo. Skrbeti mora tudi za bolno ženo Bil je v stiski, denar je porabil za vsakdanje najnujnejše potrebe.

Dandanes stori marsikdo v stiski kaj kaznivega. Pred sodniki s. vrste čisto obtožbeni, ki so prvič imeli opravka s paragrafom. Večina njih je pomanjkanje spravilo v kriminal. S takimi obtožbeni človek v resnici sočustvuje in ne zamere jim, čeprav so po paragrafi krivi. Tudi Jurij S. se nam je skoraj smilil, dokler ni predsednik prečital njegovega kazenskega lista. Po tem pa je bilo razvidno, da je možakar star slepar. Obsojen je bil že večkrat zaradi večjih sleparij, enkrat tudi na leto dni roba. Izgubljen človek je, ki je združen na pot zločina po prvem grehu, ko je bil še v državni službi. Potem se je pogrezal čedalje globlje. Tem bolj nevaren je postal za lahkovernce, ker je po izgledu inteligenten in soliden človek. Ni mu bilo treba dosti govoriti, da je največje prepročilo o svojih dobrih zvezah.

V sleparijah, zaradi katerih je bil to pot pred sodniki, je izražal svoje poznanstvo s knezskoform dr. Rožmanom, ki je obtožbenca spoznal, ko je bil še kapitan na Koroškem. Navzven je žrtvam nadalje, da ima dobre zveze z ministrom dr. Krekom in v visokimi častniki. Po go. stihlah je lovil upokojece, ki so negiral spričo svojih bednih pokojnikov. Niti lažje ga, jim je dopovedoval, kakor da skomandirani postranski službo v tobačni to. varni na primer. Upokojece so mu nasedli in mu dajali za koleke in za posredovanje. Komandiral je tudi podpore. Kdo bi se branil podpore, če mu jo kdo lahko preskrbi s pomočjo svojih dobrih zvez.

Nekemu mladenčku je obtožbenec obljubil dobiti službo pri vojakih. V podoficirsko šolo ga je spravil. Fant mu je dal nekaj denarja in vse svoje dokumente. Laniarja nikoli več ne bo dobil povrnjene.

Prejdenje čase smo prejemali na socialnem tisku, vendar je bilo malo, če nam niso mogli dati nakazila za delo. Najsi 80 nas odpravljali z letimi ali gradimi besedami, pravih rok nas vendar niso vedno odalovili in podpore je vsaj slegala na nekaj kosih in večerji.

Ali se naj izselimo s družinami in Ljubljano, čeprav smo sem pristojni, in lani naj se napotimo? Živ človek ne more v semlj, takšnega počasnega tinitanja pa tudi ne more preživeti leta in leta. Mislimo, da bi se moral kdorkoli spomniti na nas, računati z nami, saj smo vendar ljudje in imamo pravico živeti. Zdi se nam, da je to socialno vprašanje, ki ga ni mogoče odpraviti zgolj z besedo: Nimamo!

Suda na Gorjancih

Podgrad, 16. avgusta. Le redko se oglašamo. Danes pa vendar, le par vrstic, kot zrcalo težkih in hudih dni ki nas tarejo v skrbi, kaj bo, ako ne bo dežja. Vse vprek zveni en sam klic: suša! Tudi pri nas, ki domujemo na Gorjancih, ni nič drugače, ako ne celo slabše. Tedni in tedni potekajo, odkar nismo imeli dežja. Že se zdi, da bo kaj moč, ko se oblaki zopet razkade in solnce žge, žge! Vode nimamo! Naj pomisli vsako sam. kaj se to pravi. Po dve uri daleč moramo po njo in z največjo stedištvostjo jo potem porabimo. Da bi je imeli za umivanje, pranje pomivanja — kje ne! Kar je je, se mora preudarno razdeliti na kuho za živino. Vodnjaki so usahnili in srečna hiša, ki se more pohvaliti, da je pri njej še kaj malega vode. Ljudje in živali — vse trpi. Dve dekleti sta grebli jarek, pa sta morali skoro uro daleč do neke mlakuže, da sta se vsaj malo lahko oprali.

Tako je pri nas. Trpimo in čakamo dežja! Kako se sliši čudno, pa je vendar res, da je v vsi več vina nego vode... Kako bo z našim poljem, si misli lahko vsakdo sam. Ajda je posejana, ali komaj na vsakih 10 korakov je poznala iz bil bilka, njive se zde kakor neobdelane in zapuščene. Takšno slabo kaže sadje, ki ga bo bore malo. Več kot preveč je nadlog in skrbi, vse si želi da bi dobili kaj kmalu zopet dež.

ŠAH

Turnir v Osijeku

V VIII. kolu šahovskega turnirja v Osijeku je bilo odigranih le 7 partij, ker je tudi Herbatin zapustil turnir. Lešnik je po lepi igri porazil Careva, majhno senzacijo pa je vzbudil poraz Rajkovića po Sikošku, ki polagoma prihaja v formo. Partija Bajor Jonke je bila prekinjena, Martinč je porazil Spasojevića. Pavlović pa Cindrića, dočim sta Miler in Turk remizirala. Kabar je porazil Subarića in tako prišel v vodstvo. Šiška je imel prost dan. Po VIII. kolu je stanje naslednje:

Kabar 6 in pol, Pavlović 5 in pol, Carev 5, Jonke 4 in pol (2), Lešnik in Šiška 4 in pol, Miler, Rajković in Subarić 4, Avrović in Sikošek 3 in pol, Turk in Martinč 3, Bajor 2, Herbatin in Cindrić 1 in pol, Spasojević pol.

Strelske tekme v Kranju

Kranj, 17. avgusta. Strelska družina v Kranju je priredila 31. julija in 7. avgusta celodnevne nagradne tekme z vojaškimi puškami in flobertovkami na strelišču v Struževem. Tekmovanja se je udeležilo 78 strelcev iz Kranja, Ljubljane, Trbiča, Domžal, St. Vida. Novega mesta in iz drugih krajev. Postrelilo se je nad 2000 voj. nabojev in 1500 kapslov za flobertovko. Oba dneva je vladalo na strelišču živahno vrvenje. Rezultati tekmovalstva so pokazali, da so naši strelci na višku kondicije ter se doseženi uspehi lahko primerjajo z onimi drž. prvakov, saj je bilo doseženih 221 točk od 300 dosegljivih, z vojaško puško brez naslona v vseh treh stavih. Najboljša ekipa je bila kranjska, ki je dosegla 361 točk in s tem priborila druž. pokal. Sledi Ljubljana s 336 točkami, nato Domžale s 307 točkami in Trbič s 151 točkami. Na »Zmagovalni« tarči je dosegel voj. ref. Ločniškar iz Kranja 221. kapetan Per Franjo iz Ljubljane 194. Rožman Franc iz Kranja 190. Košnik Stane iz Kranja 174. Pavlić Vinko iz Domžal 169 in Iglar Gvido iz Zelezničnikov 163 točk. Vsi ti so prejeli lepa darila. A Ločniškar razen tega tudi diplomu z naslovom »Prvak gorenjskih strelcev za l. 1938«. Na »Splošni« tarči so si priborili l. mesto Pavlić Vinko iz Domžal s 96 točkami, 2. nagrado Smole Avgust iz Kranja 93 točk, 3. Ogrič F. iz Novega mesta 91 točk, 4. nagrado Černe. 5. mesto kap. Per iz Ljubljane, 6. nagrado Bitenc Ivan iz Kranja itd. Na 20 krožni malokal. tarči so dosegli: 1. nagrado Grabner Pavla iz Kranja vseh 100 dosegljivih točk in to brez naslona, 2. nagrado Lukman Ivanka iz Kranja 98 točk, 3. Bohorič M. iz Kranja 92 točk, 4. nagrado Klasek Nada iz Kranja 72 točk in 5. nagrado Zajc M. 52 točk. Na 5. krožni moški tarči so se plasirali: 1. nagrado je dobil Pavlić Vinko iz Domžal z 22 točkami, 2. nagrado je dobil Suster Anton iz Trbiča z 21 točkami in 3. nagrado je prejel Bohorič Franc iz Kranja z 20 točkami. Na lovski tarči »Srnjak« sta dosegla Derča Ivan iz Kranja in Bukovnik Janez po 57 točk, 3. nagrado je dobil Smole Avgust iz Kranja, 4. nagrado pa Bitenc Ivan iz Kranja, oba po 54 točk.

Daril je bilo nad 60 in vredna so bila nad 2500 din. Organizacija tekme je bila v rokah vodje g. Cirila Jakovića, ki je vložil mnogo truda v svoje delo, da je šlo vse gladko. Pomagali so mu gđ. Grabnerjeva in Lukmanova ter Ivan Ekar, ki je vodil blagajno. Razen teh pa tudi odborniki družine, katerim se odbor na tem mestu iskreno zahvaljuje. Zahvaljuje se tudi vsem, ki so z darili in prispevki v gotovini omogočili to lepo prireditve. Vrednost dobikov je daleč presežala čisti dobiček prireditve. S hvaležnostjo je treba omeniti še kranjske tovaršne love, ki so omogočili udeležbo na tekmi tudi gorenjskim lovcom, čeprav nekateri odborniki gorenjskega lovskega društva naše družine ne upoštevajo. Za svoje člane lovec se je osebno zelo potrudil z nabiranjem daril g. Gjuro Simunac iz Kranja; njemu se morajo lovec v prvi vrsti zahvaliti, da so prišli na svoj račun. Ramo ob namo so strelci in lovec v prijateljski solidarnosti na nedeljskih tekamah dokazali,

da smo na pravi poti bratskega sodelovanja kljub nestrpnosti tistih, ki so jim strelske družine tri v peti.

SPORT

ZAGREBSKA CONCORDIJA NE PRIDE V LJUBLJANO

Današnje zagrebške »Novosti« poročajo, da je zagrebška Concordija umaknila svoje prijave za sodelovanje na tekmovalstvu za državno prvenstvo poedincev v lahki atletiki, ki se prične danes na stadionu v Ljubljani. Concordija je poslala savezni upravi pismo, v katerem navaja, da je bil spravi tekmovalstva za prvenstvo spreminjen na zahtevo ljubljanskega podsaveza ohranimo Primorja z motivacijo, da lahko atletiki tega kluba nastopijo v vseh disciplinah, v katerih so prijavljeni. Concordija smatra, da predstavlja to hud precedens. Dalje navaja v svojem protestu, da je zastopnik Primorja Danilo Sanein na neki seji izjavil, da bo ukrenil vse potrebno, da prepreči nastop lahkoatletiča Kotnika (Concordija). Concordija vidi v tem nadaljevanju politike nepravilnega in nezastuženega favoriziranja Danila Saneina in njegovih želja in se boji, da bi prišlo na prvenstvu v Ljubljani do nepravilnosti in šikanacij kakor preteklo leto pri troboju mest, ko je šlo vse po njegovem diktatu. Zaradi tega umika svoje prijave, Concordiji je žal, da zaradi tega trpi slovenska atletika in slovenski atlet, s katerimi jih veže iskreno sportno tovarištvo in simpatije.

Iz Trbovelj

— Kronika težkih nesreč. V torek in sredo se je pripetilo v naši dolini več težkih nesreč, kakršnih še dolgo nismo beležili. Najtežja nezgoda se je pripetila večerj (torek) popoldne 18-letnemu sinu trgovca g. Franca Paša. Stric poneseleca, 16-letni Janko Božić je odnekod prinesel samokres, ki ga je razkazoval svojemu nečaku, Menda pa ni vedel, da je samokres nabit in vprav v trenutku, ko je imel Božić cev obrnjeno proti svojem nečaku, je počilo in krogla je nesrečnega fanta zadela v trebuh. Tukajšnji zdravnik so nesrečnega fanta takoj operirali in je verjetno, da bo ostal pri življenju, četudi je poškodba smrtno nevarna. — Druga nesreča se je pripetila večerj na telovadščici Društvenega doma, kjer je padel telovadelec Hacin z draga tako nesrečno, da si je zlomil obe roki. Popoldne pa so pripeljali v tukajšnji ambulantno neko kmetico iz Gaberskega, ki jo je pri grabljenju detelje pičil glavo v nogo. K sreči je bil avto g. Arzenška takoj pri roki, tako da je bila zdravniška pomoč še pravočasna. — Danes (sredo) popoldne pa se je dogodila na železnici pri predoru med Trbovljami in Hrastnikom težka nesreča, katere žrtev je postal žena železniškega delavca Keše Rudolfa. Keše-tova je nesla, kakor vsak dan, tudi danes popoldne kosilo svojemu možu, ki je delal pri popravilu železniške proge med Hrastnikom in Trbovljami, onstran predora proti Hrastniku. K sreči je šla po tiru, po katerem je domnevala, da ne bo vozil v smeri, v kateri je šla, noben vlak. Ni pa vedela, da je železniška uprava drugi tri radi popravila na progi začasno zaprla in da so vozili začasno vsi vlaki v obeh smereh le po desnem tiru. To je bilo za njo usodno, v tistem času je privozil iz Trbovelj po desnem tiru, po katerem je Keše-tova korakala, vlak in strojevodja je zaman dajal signale, da se naj Keše-tova s tira umakne. Nesrečnica je bila pa kljub signalom lokomotive očitno trdno prepričana, da vozi kak po levem tiru in se ni niti ozrla nazaj. V zadnjem trenutku strojevodja vlaka ni mogel več ustaviti in lokomotiva je nesrečno Keše-tovo z vsi silo zadela ter jo treščila ob progo, kjer je nezvestna obledela. Prihiteli so železničarji, ki so nesrečnico prepeljali na trboveljsko postajo, odtod pa v bolnico, kjer se je ugotovilo, da ima strto hrbtenico in prebito lobanjo. Njeno stanje je brezupno. —

— Večernji živilski trg je bil zelo slabo obiskan, čeprav je bil plačlini dan šele pred dvema dneva. Danes so bile na trgu prve dešnje po 6 din kg, grozdje se je nekoliko pocenilo in so ga ponujali po 8.— din kg, drage so pa še vedno breskve in sicer po 8.— din, bruske po 6.—, jabolka po 4.— do 5.—, paradizniki po 4.— din, paprike po 4 komade za 1 Din, pa tudi jajca se dražijo in jih je bilo danes le 12 za 10.— din.

Iz policijske kronike

HITRO SE JE UJEL

Brezposelni mesarski pomočnik France, doma iz Sp. Hrušice, je bil šele pred dobrim tednom upušen iz zaporja, kjer je sedel zaradi tatvin. Čim pa je prišel iz zaporja, je zopet zašel na kriva pota. Na praznik ponosi se je odpravil s šestim koslom od doma in se ustavil pred hišo mesarja Franceta Remca v Povšetovi ulici. Zagledal je odprto prtično okno, pa ga je zamikalo, da bi pogledal notri. Pristopil je kolo k steni in skočil skozi okno v stanovanje, kjer se je ozrl za plenum. V naglici ni našel drugega kakor cigaretno dozo, svileni srajec ter skatlico sardin, kar je vse brž stlačil v žep. Potem je po nerodnosti premaknil stol, da se je zbudil gospodar, ki je spal na postelji v kotu. France je urno skočil skozi okno, gospodar pa za njim. Remec Franceta sicer ni ujel, ker je bil ta preuren, zaplenil pa je njegovo kolo, prislonjeno k steni in ga naslednji dan izročil policiji. Po koleso so potem ugotovili, kdo je bil nočni gost Remčevega stanovanja, ker je sestra medtem prijavila, da ji je nekdo ukradel kolo. Franceta sta aretirala dva detektiva vprav, ko se je odpravil na doma.

UKRADENO KOLO JE PRODAJAL

Ključavničarski vajenec Jože Pezdirc je imel večerj popoldne opravka pri fotografu v Wolfovi ulici 10, kamor se je odpravil s koleso, ki ga je prislonil v veži. Pri fotografu se je pomudil samo dobrih pet minut, kar pa je zadostovalo oprežajočemu tat, bivšemu mesarskemu pomočniku Tonetu Ahlinu, da je kolo pognal iz veže in se odpravil z njim v Domžale. Pol ure pozneje ga je že prodajal v neki gostilni in sicer za par stotakov, čeprav je kolo vredno nad 1400 din. Prodajalec se je zadel nekemu sumljiv, in ta je brž obvestil orožnike, ki so Toneta aretirali in odgnali na policijo v Ljubljano. Tudi, pri katerem so našli več ukradenih predmetov, med

drugim zlato nalivno pero ter aktovko, je tatvino brez oklevanja priznal in se izjavil, da gre kar rad v zapor, češ, zanj itak ni najboljše.

CIGANE JE VZEL POD STREHO...

Nad Dobrtešo vasjo v Savinjski dolini so se oni dan zbrali črni oblaki. Kmalu je bilo grmeti in vili se je ploha. Zato sta hitela cigan Janez Brajdč in njegova žena z otrokoma pod bližnji kozolec. Nevhita pa ni nehala, nasprotno, pričelo je še bolj treskati. Lastnik kozolca, posestnik Edvard Ploštajner, se je slednjič usmili ciganske družine in dovolil, da se je zatekla pred nevihto v hišo. Ker se je že zmrčilo, so cigani ostali v hiši tudi čez noč, sajtraj pa ni bilo o njih duha ne sluha, prav tako pa tudi ne o denarju, ki ga je Ploštajner hranil v loncu. Cigani so mu odnesli okrog 300 din in nekaj jestvin. Orožniki so ugotovili, da je Brajdč z družino pobegnil proti Ljubljani, kjer ga zasledujejo v okolici.

ROKAVEC SE VEDNO STRASI

28-letni France Rokavec je že pred dobrim letom pobegnil iz zaporja ljubljanskega sodišča, nakar se je potikal po ljubljanski okolici in tradel na debelo. Družil se je tudi z drugimi lopovi ter vlamilj nekaj časa zlasti po vaseh v zasavskih hribih. Nedavno pa se je Rokavec preselil na Dolenjsko, kjer je doma in jel pleniti zidance. Pred dnevi pa je tolovaj vdril v cerkev sv. Lenarta na Koglu, kjer je odprl vse nabirališče, slednjič pa odnesel starinsko sliko sv. Neže, ki jo bo skušal spraviti najbrž v denar nekeje v mestu, kamor rad prihaja, kadar se naveliča pustolovščin na deželi in kadar čuti, da so mu orožniki za petami.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 18. avgusta katoličani: Helena, Branislava

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Gospodar podzemlja
Kino Sloga: Ana Karenina
Kino Union: Natalija iz Poltave
Kino Šiška: Charlie Chan v Egiptu

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1.
Bahovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Politični obzornik

Hrvatstvo in katoličanstvo

»Katolički tjeđnik«, glasilo sarajevskega nadškofa dr. Iva Šarića razpravlja o odnosih med katoličanstvom in hrvatstvom ter prihaja do zaključka, da oboje spada skupaj. »Znano je, kako opravičeno s hrvaške nacionalistične strani sodelovanje in simbioza s katoliško cerkvijo. Vsa hrvaška preteklost je katoliška. V katoličanstvu gledajo Hrvati moč in kulturno prednost hrvatstva. Vez, ki nas veže Hrvate z zapadom in njegovo kulturo ter civilizacijo je katoličanstvo. Glavni vzrok zakaj ljubimo svojo domovino in narodno stvar ne leži v okviru interesov katoličanstva. Sv. Pavel je ljubil svoj židovski narod tudi takrat, ko je odpadel od Mesije. Mi bomo ljubili svoj narod vedno in brezpogojno. In če bi tudi krenil na stranpota, Takrat bomo pobijali njegove zmote, toda narodne pravice in narodna svoboda nam bosta tudi v naprej sveta. Cerkev je lahko proti režimu, ne more pa biti proti narodu. Praktično socialno izživljanje katoličanstva je mogoče samo v spajanju z narodno mislijo. Naš katoliški patriotizem ni interesno rodoljublje, niti naša ljubezen do naroda na odpoved.«

S tem je »Katolički tjeđnik« znova potrdil mišljenje tistih realnih politikov, ki so vedno opozarjali merodajne beograjske kroge, naj ne nasedajo raznim političnim pilpoglačam, ki obljubljajo, da bodo osnovali s frankovci, nezadovoljniji iz HSS in organiziranih hrvaških katoličanih neko novo hrvaško fronto, ki bi bila pozneje kos likvidirati dr. Mačka.

Usmiljenke in solnčne kopeli

Milanski kardinal Schuster je izdal nedavno posebni pastirski list, v katerem pojasnjuje zahteve katoliške cerkve glede moralnih norm pri prebivanju fantkov in deklic na morju in v planinah. Kardinal z zadovoljstvom ugotavlja, da upoštevajo faniščne oblasti želje cerkve pri upravljanju mladinskih letnih taborišč, ki stoje pod nadzorom duhovnikov in raznih redovnic. Posebno lepo so se obnesla taborišča s sončnimi kopališči, katere upravlja usmiljene sestre.

Tudi minister dr. Čvrkilec obsoja dr. Mačka

Za dr. Korošcem se je oglašil sedaj tudi minister za pošte in telegraf in ostro napadel predsednika HSS ob priliki njegovega prihoda v Beograd. Dejal je, »da obsoja s prijatelji vse tiste, ki hodijo se poklanjati v Kupinec namesto na Oplenac. Najbolj pa moramo obsojiti to, da se voditelj dela našega naroda še ni utegnil ogledati si naše svetišče na Oplenca.«

Iz Celja

— Medžupne sokolske tekme za prvenstvo v plavanju, skokih in waterpolu bodo v nedeljo 21. t. m. dopoldne v Rogaski Slatini, v soboto 20. t. m. zvečer pa bodo propagandne plavalne tekme. Ker se bo udeležilo prvenstvenih tekem mnogo tekmovalcev iz slovenskih žup in tudi iz zagrebške župe, bo prireditve zelo zanimiva in bo gotovo privabila mnogo 80-kolu naklonjenega občinstva.

— ISSK Maribor: SK Celje. V nedeljo 21. t. m. bo gostovalo pomladno moštvo ISSK Maribora v Celju in bo nastopilo ob 16.30 na Glaziji v prijateljski tekmi proti enajstletni SK Celja, ki se je v zadnjem času močno okrepila. Tekma bo gotovo zopet privabila mnogo občinstva. Ob 15. se bo pričela predtekma mladini.

— Umrla je v Tovarniški ulici 8 v Gaberju 58 letna delavčeva žena Helena Leskovskova. V Vitanju je umrla v sredo 73 letna zasebnica Jožeta Mustjeva, sestra vitanjskega župnika g. Mustja.

Lep dar: Zgodbe brez groze

KRAŠEN FILM NATALJKA IZ POLTAVE
V RUSKEM JEZIKU
Slavna opereta KOTNJAREVSKEGA, izvajana po fenomenalnih igralkah in pevcih.
V filmu nastopijo: Tajiya Sabanajeva (sopran) Dimitri Krivona (tenor),
Olga Dibrova (alt) Mihajlo Švec (bas)
KINO UNION — Tel. 22-21
Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

DNEVNE VESTI

— **Pravilnik o pregledu klavne živine.** V večeršnjih »Službenih Novinah« je bil objavljen pravilnik o pregledu klavne živine in veterinarski kontroli živinskih potrebščin živalskega porekla. V njem je med drugim določeno, da morajo mestne občine v vseh krajih, kjer je večji konzum pa tudi v vseh letovističnih in zdraviliških zgraditvah higijenično urejene javne klavnice. Dovoljene so tudi privatne klavnice, za katere pa veljajo isti predpisi kakor za javne. Pravilnik prinaša tudi predpise za klanje, za ogled mesa, živine, ki je služila za pridobivanje seruma in podobno. Glede javnih mesnic določa pravilnik, da morajo mesta in občine, kjer se kolje za javno porabo mnogo živine urediti higijenično javne mesnice, v katerih se bo prodajalo pogojno dobro meso, sposobno za človeško hrano in ki ni škodljivo, je pa manj vredno. Prepovedano je prodajati perutnino, ki pogine. Tako perutnino je treba zapleniti in uničiti. Prepovedano je tudi prodajati divjačino, ki pogine. Ribe, v kolikor niso konzervirane, se smejo prodajati samo žive ali posveze. Prepovedano je prodajati ribe brez glav, oči in škrg. Tudi raki, če niso kuhani ali konzervirani, se smejo prodajati samo živi. Skoljke se smejo prodajati samo zaprte. Pravilnik določa tudi kazni v primeru kršitve, v veljavo bo pa stopil 17. novembra.

— **Četrtniška vozilna za glavno skupščino JUC.** Glavna uprava JUC je obvestila članstvo, da je dovolilo prometno ministrstvo četrtniško vozilno za glavno skupščino, ki bo 20., 21. in 22. t. m. v Zagrebu. Udeleženci naj kupijo na odhodni postaji polovične vožnje listke in obzvezje X br. 14. Polovični vožnje listek bo veljal tudi za povratek, če bo imel udeleženec potrdilo, da se je skupščine udeležil. Vsak udeleženec glavne skupščine naj vzame s seboj uradniško legitimacijo in člansko izkaznico svoje organizacije. Potrdila o udeležbi dobe udeleženci v Zagrebu.

— **Redno vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofor ufin zavoda, Ljubljana.** Domo, branska cesta 15, prične 20. avgusta. Kdor želi podrobne informacije glede sprejema in vseh pogojev naj piše na ravnanstveno, da mu pošlje nova šolska določila s slikami, ki jih je zavod izdal ob svoji 85letnici obstoja.

— **Glavna skupščina šumarskega združenja.** Združenje šumarjev, ki ima svoj sedež v Zagrebu, bo imelo letošnjo glavno skupščino v oktobru v Vinkovcih. Upravni odbor združenja bo imel v nedeljo 21. t. m. v Vinkovcih sejo, na kateri bo pripravil gradivo za glavno skupščino.

— **Mussolinijeva soproga v Zadru.** Na vožnji po Jadranu je prispela v turek v Zadar jahta italijanske vojne mornarice Aurora, s katero se vozi Mussolinijeva soproga Rachela, s svojimi otroki. Proti večeru se je odpeljala z motornim čolnom do Dikla na naši meji.

— **Nova pocenitev kruha v Zagrebu.** Kruh se v Zagrebu zopet poceni, ker se je pocenila moka. Cene peciva so pa ostale neizpremenjene, kar se zdi Zagrebčanom čudno, ker je pecivo v Zagrebu itak predrago.

— **Kitajski zdravnik v Slavonski.** V Osljek je prispel kitajski zdravnik Dr. Se, kot gost doma narodnega zdravlja. Včeraj je odpotoval iz Osljeka v Beograd, kjer si bo ogledal zdravstvene ustanove.

— **Spomenik Tolstemu v Selihi.** V Selihi na otoku Braču bodo imeli 18. septembra lep praznik. Čitalnica »Hrvatski sastanak« proslavi svoje 50 letnico. Selca so bila prvo mesto med zapadnimi Slovani, ki so postavili spomenik velikemu ruskemu mislecu Levu Tolstemu. Zdjaj pa postavijo spomenik se Stepanu Radiću.

— **Smučanje na našem Jadranu.** Na Sušaku so napravili te ni zanimive poskuse s smučanjem po vodi. V ta namen so služile »vodni« smučke francoskega tipa, skoraj enake navadnim smučkam, samo da so širše in izdelane iz jesonovine. Z njimi lahko dela smučar na vodi vse like kakor na snegu. Svojo spretnost kot smučar na vodi je pokazal Ivan Babič iz Maribora, ki je na Sušaku na počitnicah. Magistr Dinko Budak je sedel v motornem čolnu, ki vozi s hitrostjo 24 morskih milj na uro in vlekel je za seboj Babiča na smučih. Smučanje po vodi je zelo priljubljeno na francoski rivijeri in gotovo se bo razširilo ta sport tudi pri nas.

— **Udeleženci poletnega pedagoškega tabora v Ljubljani.** Iz pisarne banske uprave v Ljubljani smo prejeli sporočilo, da je banska uprava dovolila vsem učiteljem, ki se bodo udeležili pedagoškega tabora, bivanja v Ljubljani do 27. t. m. Udeleženci bodo prejeli na taborišču posebna potrdila, s katerimi se bodo lahko izkazali pri šolskih upraviteljih. Kakor smo že javili, to naknadno vpla možnost se pol ure pred otvoritvijo tabora. Otvoritev bo v ponedeljek 22. t. m. dopoldne v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. — Pedagoško društvo v Ljubljani.

— **Italijanski trgovci v Splitu.** Splitsko trgovsko zbornico so posetili zastopniki Združenja trgovcev iz Ankone. Govorili so z njimi o sodelovanju, ki je potrebno, da se poveča izmenjava blaga med Ankono in Splitom.

— **Vožnja na morju je cenejša za one, ki obiščejo jesenski Ljubljanski velesejem.** Jadranska plovilna in Dubrovačka parobrodska plovilna sta dovolili potovanje v višjem razredu s karto nižjega razreda. Zetska plovilna pa je dovolila 50% popust. Te ugodnosti na parobrodih veljajo na podlagi velesejske legitimacije, ki se dobe pri Putnikih in večjih denarnih zavodih v Primorju in na otokih, za potovanje v Ljubljano od 20. do 30. avgusta, za povratek od 1. do 20. septembra.

— **Grški konzul v Splitu.** Za grškega konzula v Splitu je imenovan Dušan Urakovo. Grški konzulat v Splitu je bil že davno potreben, ker je promet med grškimi in našimi pristanišči zelo živahen.

— **Komercializacija državnih in gospodarskih podjetij.** Na merodajnih mesnih prijavljajo baje komercializacijo vseh velikih državnih gospodarskih podjetij. Gre za državno rečno plovilstvo, direkcijo državnega železnice, v Novem Sadu, državno posočstvo Belje, študentske tovarne itd. Vsa ta podjetja naj bi se izpremenila v delniško družbo.

Glavni delničar bi bila država. Vse transakcije teh podjetij v delniške družbe bi opravila država preko Hipotekarne banke in bi bila v zastopstvu države glavni delničar. Najprej naj bi se komercializirala državna rečna plovilstva. S tem bi bila državna administracija izločena od vpliva na mnoga državna gospodarska podjetja, ki so tesno zaradi tega vpliva večinoma pasivna. Državna gospodarska podjetja bi dobila čisto trgovski značaj in bi bila oproščena vseh predpisov zakona o državnem računovodstvu.

— **Državni paviljon na beograjskem velesejmu.** Na beograjskem velesejmu namenjena država zgraditi svoj paviljon, ki bo obsegal 5500 m². V njem bodo razstavljeni izdelki naše državne industrije. Tudi Nemčija zgradi na beograjskem velesejmu velik paviljon, ki bo dograjen že za pomladanski velesejem.

— **Botza dela v Ljubljani sprejme 5 čevljarjev.** mizarskega strojnega delavca, 4 stavbene mizarje, mlinarja in orodnega ključničarja.

— **Naš poslanik v Pragi dr. Protić v Crikveni.** V turek se je mudil na Sušaku naš poslanik v Pragi dr. Vasa Protić, ki je bil na počitnicah v Crikveni. Včeraj se je odpeljal na Bled.

— **Tablice zakona o sodnih taksah.** Sodni sreskega sodišča v Zagrebu Han Tomislav je sestavil tablice zakona o sodnih taksah, v katerih so vse takse v celoti izražene in sicer za vse tarife številke istega zakona in za vse postopke. Tablice so izšle v trdovezni knjižici žepnega formata, ki stane 40 din, poštnina po povzetju se pa plača posebej. Knjižica se naroča pri Tipografski d. d. Zagreb.

— **Naš novi generalni konzul v Zadru.** V Sibenik je prispel naš novi generalni konzul v Zadru Aleksander Protić. Dosedanji generalni konzul v Zadru Sokolović je premešten v predsedništvu vlade.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestalno vreme, dež. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 30, v Zagrebu in Sarajevu 28, v Beogradu 27, v Ljubljani 26,4, na Rabu in v Dubrovniku 25, v Mariboru 24,4, na Visu 22, Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,4, temperatura je znašala 17,2.

— **Nesreča nikoli ne počiva.** Iz Bohinjske Bistrice so danes pripeljali v bolnico 16 letnega Antona Koblerja, ki je doma padel z lestve in si zlomil levo roko. Ko je šla včeraj 52 letna posestnica žena Jerica Stare iz Stude pri Domžalah z vozičkom na trg v Ljubljano, jo je na cesti blizu Domžal podrl neznan motoklist. Žena se je hudo potolkla po glavi in životu, ima pa najhujši zlomljeni roko. 33 letnega posestnika Franceta Stegenška iz Loke pri Zidanem mostu je v gozdu po nesreči obstrelil lovski čuvaj. Stegenšek ima poškodbo na obrazu in po životu. Mlada šivilja Greti Brešnik se je smoti peljala na motornem kolesu. Pri prehodu čez železniški tir na Zaloški cesti pa je kolo odskočilo od tračnice. Brešnikova je padla zašča s sedeža in obšla na progi s poškodbo na glavi. Iz Crikvenice pa so davi prepeljali v bolnico 12 letno posestnikovo hčerko Vlado Jurca, ki jo je povozil neznan avtomobilist. Deklica ima poškodbe po životu in zlomljeno levo nogo.

— **Ukradena ura.** Iz čakalnice postajnega poslojpa na Savi pri Litiji je odnesel nekdo, oni dan pomeči 500 din vredno stensko uro. Ukradena ura je precej velika, uravnana na nihalo in utež, ima lesen okvir in zadaj napis »Pasell«.

— **17 letno dekle se je obesilo.** V turek ponoči se je obesila v Sv. Ivanu. — Zbogno blizu Bjelevara Marija Vučko, stara 17 let. Uslužbena je bila kot vajenka v neki trgovini. Zapustila je poslovalno pisarno, v katerem pravi, da gre v smrt prostovoljno. V obup so jo poglnele rodbinske razmere, zaradi katerih je hotela že pred tremi leti skočiti pod vlak.

— **Pod vlak ali v Savo je šla.** Iz Zagreba je oni dan brez sledu izginila Marija Kajfež. Svojem možu je pisala, da bo skočila pod vlak ali pa v Savo, ker se je naveličala življenja. Mož ne ve zakaj je žena pobegnila od njega.

— **Razbojniki napadli avto v turek so se odpeljali z avtomobilom iz Mostarja.** proti širokemu Bregu uradnika Kontinentalne bankinske družbe Milan Valesić in Dragisa Radoš ter šofer Salko Beganović. Valesić je imel s seboj aktovko, v kateri je bilo okrog 55.000 din, v vrečici je imel pa še 5.600 din. Denar je bil namenjen za izplačilo kmetov, zaposlenih pri kopanju reke Nektar denarja so izplačali kmetom, potem so se odpeljali naprej, da bi izplačali denar še drugim delavcem. Naenkrat sta jih na napadla dva razbojnika in jela obmetavati avto s kamenjem. Skočila sta pred avto, prvi z velikim samokresom, drugi pa z nožem in veliko motiko. Valesić je vrzel razbojnika v vrečico, v kateri je imel 500 din. Razbojnika sta se s tem zadovoljila in nista preiskala avtomobila, v katerem je bilo še 43.000 din.

— **Čebele do smrti opikale dva konja.** V vasi Bosanski Svilaj blizu Boganskega Bora, da je roj čebel v turek navlil na dva konja in ju opikal tako, da sta kmalu poginila.

— **Tragična smrt mladega delavca.** Na stabišću trgovca Karla Salaja v Banjaški se je pripetila včeraj težka nesreča. Električni tok je ubil 16 letnega mizarskega pomočnika Mirka Madžo. Fant se je prijel za električni vod in spojil tri žice. V naslednjem trenutku je strmoglavil z odra na tla. Prenesi so ga v bolnico, kjer je kmalu izdihnil.

— **GLOBOKA ŽALOST**
V podeželsko mestce pride ciklus in urednik domačega lista gre pogledat, kakšen je. V šotoru najde tri potne uslužbenke.

— **Kaj pa vam je.**
— Slon je nam poginil.
— Smiliti se mi, na drugi strani pa me veseli, da žalujete tudi za živaljo.
— Saj ne žalujemo za slonom, gospod. Tudi poginili, žalopeti ste mnogo go.

Iz Ljubljane

— **lj Parasos sa blagopokojnega kralja Petra Osvoboditelja.** Ob priliki 17. obletnice smrti kralja Petra Velikega Osvoboditelja je imel 16. t. m. upravni odbor Srbije pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani komemoracijo, na kateri je bilo sklenjeno, da se v nedeljo 21. t. m. ob 11 priredi svečani parasos v pravoslavni cerkvi sv. tatrov Cirila in Metoda, zgrajeni za pokoj plemenite duše velikega kralja Osvoboditelja.

— **lj Jesensko vreme ves mesec.** Poletja je konec. Zaradi neprestanega deževja, ki je nekaj izrednega v avgustu, se je ozračje že znatno ohladilo in v resnici se je že začela, kljub koledarju, jesen. Letoviškarje je že začelo zebeti na Gorenjskem in mnogi Ljubljani so se vrnili s počitnic zaradi slabega vremena. Pomoči je bilo več ur, da so davi vode znatno narasle. Barometer nam še ne obeta izboljšanja in najbrž bo dežev. je trajalo še nekaj dni. Zato je tudi konec kopanja letos.

— **lj Wolfova ulica še vedno zaprta.** Zaprta so jo že pred tedni zaradi kanalizacijskih del in polaganja plinskih cevi. Ko bo končno položili kanalizacijske cevi, je bilo treba še priključiti na novi kanal hišne kanalizacije, ki jih priključujejo zdaj. Preden bo cesta še nekaj časa razkopana. Preden bo pa primerna za promet, jo bodo morali še tlakovati. Zdjaj so pa začeli kanalizirati še del ceste v Zvezdi, med kazinskim vrhom in Wolfovo ulico. Vsa ta dela bodo končana šele čez nekaj tednov.

— **lj Nesrečna parkljevka ...** Parkljevka je v Ljubljani nenehno razburila duhove in nas skoraj spravila iz tira. Zaradi nje se je moral v marsikateri spremeni promet na naših cestah. V resnici se po naših ulicah že prej navadno niso sprehajale krave. Tudi del sinavka in parkljevka ni v zvezi samo s parkljarji in kopitarji. Zdjaj, ko je ves mestni teritorij na notranji strani mitnice razproščen za nevarnega, odkoder se lahko razširi nevarna živalska kužna bolezen, skrbe tudi za to, da bi bolezn ne zanesli iz Ljubljane ljudje na obutvi, odnosno, da bi je kolezarji ne prepeljali s kolesi. Zato ustavljajo na mitnici vse pešce in kolezarje razen voznikov z živinsko vprego, ko se odpeljujejo iz mesta. Marsikdo je bil zaradi tega večer takto presenečen, da se še vedno ni mogel dovolj naučiti, kako izredno nalezljiva bolezen je parkljevka. Pešcem namreč na mitnicah desinficirajo obutev, kolezarjem pa drgnejo na žive in mrtve pnevmatike kakor da imajo ljubljanski delavci ves dan kolesa shranjena v krajišnih hlevih. Toda predpisi morajo biti strogi in Ljubljani noče tvegati, da bi se sinavka in parkljevka razširila po malomarnosti iz mesta na deželo. Zato se naj kolezarji ne čudijo, da so njihova kolesa postala nevarna kakor parkljarji in čeprav marsikdo se ni videl v Ljubljani nikdar krave na cesti.

— **lj Izredne rezbarske umetnine** je razstavil v Bonaficij papirnice svetovnoznani rezbarski umetnik Nestor Aleksijević iz Skopja. Razstavil je detajl ikonostasa s precizno izdelanimi prizori iz svetopisemskega življenja v karakteristični ornamentiki, ter lesen izredno lep steber v srbsko-bizantinskem slogu. Obe umetnini sta izdelani iz enega kosa lesa. Kompozicija del izprčuje tankočutnega umetnika, ki se je poglbi v umetnost slovitih južnosrbijanskih rezbarjev, ter zasluži, da si ogleda njegova dela vsak prijatelj domače umetne obrti in umetnosti sloh. G. Aleksijević izdeluje v istem slogu in tehniki reprezentativni ikonostas za pravoslavne cerkve v Ljubljani, ki bo nedvomno izredna umetniška atrakcija in edinstveno delo te vrste v Sloveniji sploh. Njegova dela so bila dva meseca razstavljena v Berlinu, kjer so vzbujala splošno pozornost in priznanje strokovne kritike.

— **lj Na III. drž. realni gimnaziji v Ljubljani** bo vpisovanje lanskih učencev dne 2. septembra od 8 do 11. po razporedi, ki visi na deski v pritlični avli. Vpisovanje v I. razred bo v ravnanstveni pisarni dne 2. septembra dopoldne za začetne ščke A — H, dopoldne za ščke I — L, 3. septembra dopoldne za ščke M — S, popoldne za ščke T — Z. Učenci s tuji zavodov se bodo vpisovali v ravnanstveni pisarni dne 5. septembra dopoldne za začetne ščke A — L, popoldne za ščke M — Z. Razpored razrednih nižjih in višjih tečajnih popravnic izpitov, ki se bodo prišli 24. avgusta popoldne, je objavljen na deski v pritlični avli.

— **lj Tatvine v mestu.** Magistru Gvidu Bakariču je žepar ukradel črno usnjato listino, v kateri je imel okrog 800 din, legitimacijo lovškega društva, razne trgovske beležke, in nekaj drugih vrednosti. V jedilno shrambo Antona Rupnika v Zg. šiški 291 je bilo vloženo in je v vložilce odnesel 6 ruh, 8 komadov ženskega perila, 4 moške srajce, 4 bele zavese, nekaj robocev ter 10 kg bele moke in 5 kg mesa, v skupni vrednosti 1200 din. Iz stanovanja Franca Jamnika na Vodnikovih cesti sta bila ukradena dva črna umjetna suknjica, vredna 600 din. Z vrta Jofe Hrenove v Pokopalški ulici je nekdo odnesel 15 kg breskev, vrednih 220 din.

— **lj Alojziju Jesihu v Grabovčevi ulici** je nekdo ukradel grahosta kokoši in zajca štajerske pasme, v vrednosti 50 din. Vinku Klavšku v Ključni ulici pa je nekdo odnesel platnen nahrbtnik, vreden 100 din.

SOKOL

— **V nedeljo 31. avgusta v Kofču sberi** Kofčevski Sokol proslavi ta dan tridesetletnico svojega obstoja v osrčju narodno ogorčenega ozemlja. Zato velja naš klic vsem, ki jim je pri srcu ohranjanje narodne posesti, posebno pa vabimo vse sokolske društva na potovanje v Ljubljano, da se udeležijo te proslave s čim večjim številom svojega članstva in narasčaja v svečanem kroju in z društvenimi zastavami. Bratske uprave in strokovni odbori naj zastavijo vse, da to udeležba za našo organizacijo, zlasti pa za naše področje častja. Odhod bo v nedeljo 31. avgusta z jutranjim vlakom ob 5.22 z glavnega kolodvora oziroma ob 5.30 z doljenškega kolodvora, povratek iz Kofčevja pa ob 19.52. Zbiranje članstva pred odhodom naj odrede društva po lastnem prepričanju. Zdravo! Meddruštveni odbor Ljubljanskih sokolskih društev.

— **Na sokolsko tombolo v Podnartu!** So, koli in Sokolice, naši vrli bratje in sestre v Podnartu, ki so nam ostali še od lani v nepozabnem spominu z veličastne sokolske manifestacije v Podnartu pripravljajo letos svojim prijateljem in vseh javnosti novo prireditel: v nedeljo 21. t. m. ob pol štiri popoldne bo v Podnartu velika sokolska tombola. Iskalce sreča čaka nad 200 lepih dobrot. Med njimi je 8 tombol in to: 3 moška kolesa, 2 ženski kolesi, otomana, vreča moke, kitara itd. Vsak je svoje sreče kovač, pod tem geslom pohitimo v nedeljo v Podnart. Število tablic je omejeno, zato ne odlašajte z nakupom. Po tomboli bo zabava in bo vsestransko za pijačo in jedajo preskrbljeno. V slučaju izredno slabega vremena bo preložena tombola za teden dni. Ves spored ostane seve isti. Narodno javnost toplo vabimo, da pod-

Lažna učiteljica v Kandrški dolini

Kradla je v okolici Sv. gore — Po aretaciji so jo okradene stranke sezule in slekle

Vače, 17. avgusta
Orožniki na Vačah so zvedeli, da se je nastanila v Kandrški dolini — ta se vleče od Vač in mimo znane Sv. gore proti Zagorju — mlada prikupna gospodična, ki se izdaja za učiteljico na počitnicah. Oblastem pa je prišlo tudi na uho, da je bilo zadnje čase v Kandrški dolini več tatvin in vlovov. Zato je padel sum na tukjo in bil je upravičen. Izkazalo se je namreč, da ni letoviščarka, temveč že dolgo iskana Zofija Perkova, ki jo zasleduje policija zaradi vlovov in tatvin po Zasavju, Dolenskem in Stajerskem. Zofija je bila v nedeljo in na praznik na Sv. gori. Oba dneva je bilo na Sv. gori mnogo turistov. Zofija se je pomešala med izletnike in je našla družbo prijetnih mladih gospodov. Če jih je kaj osleparila ali okradla, bo pakazala šele preiskava.

Patrolja tukajšnjih orožnikov se je napotila v Log, samotno naselje v Kandrški dolini, kjer se je nastanila prijazna gospodična. Domačin je pravila, da potrebuje odliha; do 1. septembra bo ostala na počitnicah, potem pa se vrne v službo... Trdila je, da je nameščena v Hinjari pri Kamniku. No, zdaj pa je dolina za senzacijo bogatejša, ker je morala prikupna gospodična oditi z orožniki. Ob aretaciji so ugotovili, da ima vse tatvine zadnjih dni na vesti ona, ki je začela mešati glave tudi domačim fantom.

Zofija Perkova je čedno dekle in oblačila se je lepo. Nosila je moderne »semise« čevlje. Ob aretaciji pa se je izkazalo, da je nosila obleko in čevlje ge. Robenikove iz Litije, kjer je nedavno vlovila. V Robenikovo stanovanje se je vhitela tako, da je iztaknila ključ od stanovanja. Prebrakala je vse omare in ukradla vse, kar ji je bilo všeč. Odnesla je dve obleki gospodarju Robeniku, pa tudi njegovi ženi je odnesla več oblek, čevljev in precej perila.

Ob aretaciji je priznala, da je nedavno začela krasti v Domžalah, kjer je bila zaposlena. Na kriva pota jo je zapeljalo veselje do kolesarskega sporta. Pri nekem tamkajšnjem mehaniku si je nabavila novo žensko kolo na obroke. Pri nakupu je plačala nekaj za aro, ostanek pa je obljubila v tedenskih obrokih. Tedaj pa jo je zamikalo, da bi osleparila dobrodušnega prodajalca. Izginila je res iz Domžal in se zatekla v Litijo. Tam je skušala prodati kolo in je našla kupca. Predno pa sta se domenila, je padel sum na popotno dekle s kolesom. Za kupčijo so zvedeli litijski orožniki, ki so jo kolo vzeli in ga vrnili prodajalcu v Domžale. Dekle je imelo zaradi prodaje tujega kolesa sitnosti pri oblastvih, nato pa je izginilo iz Litije.

Po tej aferi se je zatekla v skrito naselje Konj. Tam je kradla po hišah, ko so ljudje delali na polju. Kradla je obleko, čevlje, perilo in živila. Izpovedala je, da ima znanca v okolici Zidanega mosta, kamor je pristojna. Kadar je imela dovolj nakradene robe, se je napotila proti Zidanemu mostu in jo izročila svojim zaupnikom, ki so jo spravili v denar.

Perkova bi prišla že prej v roke pravice, če bi se zavedali svojih dolžnosti kmetje na Konju. Eden jo je zasačil pri tatvini. V njegovi hiši odnosno kašči je bilo večkrat kaj ukradenega. Oni dan so odšli domači spet na polje, gospodar pa se je skril na podstrešje. Kmalu je prišla iz gozda za hišo tukja, dvignila je zapehan in je že bila v hiši. Odsila je v shrambo in si naložila moko, zabele in drugih jestvin. Tatvica je pobegnila, kmet pa je poklical z bližnje njeve domače, ki so odhiteli za njo in so jo našli v gozdu. Imela je polno zalogo nakradenega blaga. Kar je bila kmetu pokradla, je morala vrniti, potem so jo pa izpustili. Niso je izročili orožnikom, niti jim niso tega javili. Zanimivo je bilo njeno srečanje z okradenimi Robenikovimi. Okradena gospa Robenikova je izjavila, da nosi Zofija njeno obleko in tudi njene čevlje. Zatehtala je, da se je morala tatvica sezuti in sleči in so ji seveda ugodili.

Zdjaj, ko imajo drzno tatvico pod ključem, prihajajo poročila iz vseh krajev, koder se je zadnje čase potikala. Bavila se je tudi s sleparstvom. Zofija je bila rojena v Nemčiji, pristojna pa je v okolici Zidanega mosta, kjer je imela prijateljske zveze, kamor je spravljala pokradene predmete. Oblasti nadaljuje preiskavo.

Predno greš spat
čisti zobe
Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu

pre idealno delo sokolskega društva v Podnartu s svojo udeležbo. Mlado društvo potrebuje moralne in materialne opore! Ne pozabite tedaj: 21. avgusta v Podnart, na tombolo! Izletniki: Dopoldne v naravo, v planine, ki jih imate okrog Podnarta na pretek, a popoldne na igrišče. Na svidenje! Zdravo!

Iz Maribora

— **Zmahnjen sad, zmahna cena.** Na mariborskem trgu se je pojavilo prvo domače grozdje. Cena 8 din za kg.

— **Nov grob.** V splošni bolnici je umrla v 33. letu svoje dobe zaslednica Ana Vau. potičeva. Žalujemo naše tople sožitje!

— **Rezervni častniki.** Ki žele prisostvovati vezbam v okolici Maribora dne 19. in 25. avgusta t. l. v civilu ali uniformi, naj se javijo v navedenih dneh ob 6. uri zjutraj v kasarni vojvode Mišića, Tržaška cesta. Vabijo se vsi rez. častniki, da se obeh vaj dne 19. in 25. avgusta v čim večjem številu udeležijo.

— **Na razstavišču Mariborskega toka** je razstavljen med drugimi član Zveze Maistrovih borov in brezposelni ševljarski pomočnik Konrad Hiel iz Maribora, mojster izdelano skrinjo, ki spada v stroko umetnega mizarstva. V skrinji je upodobil v lepo izdelani obliki državni grb, lik kralja Petra II, lik blagopokojnega generala Rudolfa Maistra in stambeno ogledalo ob 20 letnici naše svobode.

— **Veliko razburjenje je povzročil 14. avgusta v Mariboru čuden incident.** Preglednik finančne kontrole Matja Kogovšek, ki je del časa živel na jugu in se navzel tamonjskih običajev, je s karabinko streljal v zrak na travniku pred protestantsko cerkvijo. Ko je zadnjič ustrelil v zrak, sta ga napadla dva moška, eden ga je opazil brez hrbe, nato sta mu vzele puško in zbežala v trg, kjer sta nahajalska fanta. Ti so začeli brez poviča napadati mimoidoče in naposled so morali posredovati orožniki. Prijavili so državnemu tožilstvu v Mariboru 7 oseb v starosti od 29 do 31 let.

— **Posestva in rok v roke.** Posestnica Marija Stremlova je prodala sodniško okrožnega sodišča Leonidu Filimonovu iz Strunice parcelo v megdalskem predmestju za 16.000 din.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda Dtn 1, davek posebej.

Za pisarne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Dtn

BRIVNICO
staro in dobro vpeljano, na prometnem kraju v Ljubljani — prodam. Naslov v upravi »Slov. Narod.« 2023

SVEJA JABOLKA
kisa, kruška, namizne, debete, kg Dtn 8.— franko poštom — razpoložljiva v kosarjah po 50 kg G. Drechsler, Tuzla. 2024

PARKETNI ODPADKI

suha drva, premog, poceni pri Fr. Vertačnik, Masarykova 23. 2015

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Dtn

KNJIGOVODNA
korespondent za slov., srbohrvatski in nemški jezik, strokovnjak in strojeopisec z dolgoletno prakso v trgovski pisarni in tudi v odv. pisarnah št. pr. mernega mesta. Gre tudi na deželo. Ponudbe prositi pod značilno številko, številka 2025.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Dtn

SE FAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din. Julijana, Gospodarska c. 12.

POTREBNI SEMO RAZVEDRILA, ZATO GREMO VSI

v kav

Novo mesto in vojne žrtve

Drugim mestom bi lahko služilo za zgled, kako je treba ceniti vojne invalide

Zalec, 16. avgusta. Novo mesto, metropola Dolenjske, je eno izmed najlepših mest v Sloveniji. Stoji na hribovitem terenu in je proti jugu in zapadu obkroženo s širokim pasom temnih gozdov. Na severni strani pa zapira pot mrazim vetrovom Trška gora, gora bujnih vinogradov, po kateri se belijo zidanice kakor v polkrogu širok pas temnomodre Krke, ki je Novemu mestu živo zrcalo, da si ogleduje v njem vsak dan svojo prelesto lepoto. Kdor je le enkrat videl bogastvo lepote tega kraja, ga nikdar ne bo pozabil, in kdor je imel priliko spoznati tudi dobrodušne Novomeščane, se bo vračal ponovno v ta dolenjski paradiž.

Novo mesto pa je poleg lepote svojega kraja odlikuje tudi po izredni naklonjenosti vojnim žrtvam in to v taki meri, da kaj slabe ne vidimo v nobenem drugem mestu po vsej državi. Lahko rečemo, da stori Novo mesto v oficijelnem, kakor tudi v privatnem pogledu vse, da v svojem kraju čim bolj olajša težko stanje vojnih žrtv. Izredno naklonjenost izkazuje vojnim žrtvam mestno županstvo, za katerim pa ne zaostajajo tudi privatniki in podjetja in so tako skupno s svojimi izdatnimi darovi obiskali vojnim žrtvam že marsikatero trpko solzo. Še vidnejši pa je moralni povdarek hvalnosti in spoštovanja Novega mesta do vojnih žrtv. Kadar zborujejo vojne žrtve v Novem mestu, se zborovanja udeležijo zastopniki občine, vseh državnih uradov, šol, društev itd. in da jo s svojo navzočnostjo posebej nacionalni povdarek, ter povdarek hvalnosti in spoštovanja do vojnih žrtv. Koliko je mest v naši ožji in širši domovini, ki postavljajo taka zborovanja na zadnje mesto in pošljejo na zborovanje kvečjemu — občinskega policaja.

Smrt edina je doslej reševala vprašanje vojnih žrtv in je tudi še rešila dobro polovico tega vprašanja. Zadnje delo take rešitve — položitev ad acta — se opravi povsod hitro in zelo enostavno. Temu pa ni tako v Novem mestu. Novomeščani razumejo to čisto drugače in pravilno. Tam so pogrebi vojnih žrtv izredno lepi — ob udeležbi oficijelnih zastopnikov društva, številnega meščanstva in častno vojaško četo, s poslovitno salvo. Človek, ki gleda tam

takšen pogreb, se mora odkriti Novemu mestu, ki tako globoko razume nacionalni pomen ugleda in zaščite vojnih žrtv.

Novo mesto pa tudi ni od danes ali včeraj. Je to staro mesto, ki je odprtih rok sprejemalo in lečilo že ranjence iz turških bojev. Sprejemalo je zmagovite čete domaćinov, uskokov, Ličanov in drugih, kadar so korakali iz turških bojev, ter jih krepilo s sladko in zlato trškogorsko kapljico. Sedanjim meščani so vredni potomci svojih velikih prednikov.

Vojne žrtve vedno poudarjajo, da je njih pravična zaščita v interesu dobre državne obrambe in je slab takšen državnik, ki tega ne razume ali pa ne razume. Lahko je pač preko noči postaviti tovarno, v kateri se izdelujejo puške in topovi; za zgraditev jake moralne obrambne sile pa so potrebna leta sistematičnega dela in problem zaščite vojnih žrtv pri tem ni najlažnji. Kakor mati, ki v trpljenju in bolečinah rodi svoje dete, pa mu vendar poklanja vso gorjo materino ljubezen, tako tudi vojne žrtve v svojem trpljenju ljubijo svoj Jugoslavijo in hočejo, da postane in ostane velika ter močna. eVlika in močna pa bo ostala le, ako bo njena obrambna moralna jaka in nezlomljiva. Prav radi tega mladina ne sme imeti vtisa, da se vojne žrtve uvrščajo v kategorijo beračev. Vojne žrtve ne smejo, pa tudi same ne marajo prinašati mladini s svojim trpljenjem za domovino — malo dušja, — marveč nasprotno, pomoč in zaščito, da je najsrečnejša dolžnost vsakega obramba naše domovine, če treba tudi za ceno življenja in trpljenja. Lahko rečemo, da Novo mesto razume v polnem obsegu pomen, katerega daje pravo razmerje javnosti do vojnih žrtv, državni obrambi. Zato Novemu mestu vsa čast! Upamo, da bodo temu častnemu zgledu sledila prej ali slej tudi druga mesta v državi.

Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine Jugoslavije ima poleg rednih tudi častne članke. Slednjih je zelo majhno število, ker se daje častno članstvo le za izredne zasluge. Novo mesto pa je brez vsakega dvoma vredno, da postane častni član našega udruženja.

B. F. — vojni invalid v Savinjski dolini

Lep sokolski praznik v Žireh

Proslava 30 letnice zgraditve prvega sokolskega doma na slovenskem jugu in 20 letnice Jugoslavije

Žiri, 17. avgusta. Kljub vsemu omalovaževanju, obrskovanju in poniževanju stoji sokolstvo trdno in neomajno na straži in ne klomi pred nasprotji. To se je pokazalo tudi v nedeljo 14. t. m. v Žireh, ko je tamosnje sokolsko društvo proslavilo 30 letnico zgraditve prvega sokolskega doma na slovenskem jugu, 20 letnico obstoja Jugoslavije in razvije naraščajočega prapora, pod katerim se bo zbirala sokolska mladina ob naši zapadni meji v dobro kralja, sokolstva in Jugoslavije. Poleg svojega najstarejšega sokolskega doma s pnaša žirovski Sokol tudi s praporom, ki je bil razvit na usodni Vidov dan 28. junija 1914 ob zletu Idriske sokolske župe.

K temu pomembnemu jubileju se je zbralo v nedeljo sokolstvo od blizu in daleč, iz Notranjske, Gorenjske in Ljubljane. V lepem številu so bili zbrani tudi častniki in vojaštvo. Za svoj praznik so se odele žiri v državne zastave, domače prebivalstvo pa je navdušeno pozdravljalo sokolske vrste. Po skušnjah, ki so potekle gladko ob spremljevanju godbe Sokola I Tabor iz Ljubljane, je bilo nameravano razviti naraščajočega prapora, ki pa ga je preprečila nevihta s silnim nalivom tako, da se je moralo slavje odložiti, dokler se ni vremen zboljšalo. In res, nevihta je kmalu ponehala, posijalo je solnce, letno telovadišče je očivilo s sokolsko mladino. Na letovadišču so prišli vsi oddelki, da prisostvujejo razvitu prapora. Po pozdravu državnih zastav med igranjem državne himne je govoril o zgodovini društva in pomenu sokolskih domov prosvetar br. Ivan Oblak, ki je svoj govor zaključil s pozdravom sokolskih mu starešini Nj. Vel. kralju Peteru II., med viharimi ovacijami sokolstva in velike množice občinstva, ki je zasedlo obširno letno telovadišče. Ko so se ovacije poglele, je razvil z lepim govorom prapor kum br. Kavčič, kumica sestra Bačnarjeva pa je privedla nanj krasen spominski trak. Izročila je prapor starešini br. Demšarju, ki se je zahvalil za dragoceno darilo, potem da je pa izročil mlademu praporščaku, ki se je zaobljubil nanj, da ga bo no-

sil s častjo in neomadeževanega izročil svojemu nasledniku. Po pobratimstvu z ostalimi sedmimi prapori je čestital društvu stari sokolski borec in bivši žirovski učitelj br. Lovro Perko, ki se je v svojem govoru spominjal sokolovanja pred 30 leti in navdušval mladino za nesebično in požrtvovalno delo za kralja, domovino in Jugoslavijo. Njegov govor so navzoči sprejeli z velikim odobravanjem.

Potem se je razvila po vasi veličastna povorka. V njej je korakalo 558 sokolskih pripadnikov v kroju in meščanski obleki z znakom, od teh 400 v kroju. Na čelu povorke je jidilo devet konjenikov Sokolov, za godbo Sokola I so nosili 7 praporov, vsem novi naraščajoči prapor na čelu, nato častniki, zastopstvo župe in bratskih edinic z župnim načelnikom br. Franjom Lubejem. Občinstvo je sokolske vrste navdušeno pozdravljalo in jih obšlo s cvetjem.

Po odhodu po vasi se je povorka vrnila na telovadišče, kjer se je pričel telovadni nastop, ki je dosegel kljub raznočim tlor lep uspeh. Udeležba občinstva pri telovadbi je bila rekordna. Vsi telovadni oddelki so pokazali velik napredek, posebej pa so zadivile s svojim nastopom vzorne vrste ljubljanskega Sokola na drugo, bradnji in z vrhunskimi prostimi vajami. Pri telovadbi je nastopilo 22 mlajšje moške dece, 21 mlajšje ženske dece, 39 starejših deklet, 52 starjših deklet, 12 starjših bratov iz Dol. Logatca, 75 naraščajočih, 40 naraščajočih, 48 članov in 32 članic. Pri orodni telovadbi pa je nastopilo pet vrst članstva in naraščajoč. Skupno je nastopilo pri javni telovadbi 369 oseb. Po telovadbi je bil na telovadišču zbor vsih oddelkov, ki jih je v lepem govoru pozdravil župni načelnik br. Franjo Lubej, čigar govor je množica sprejela s frenetičnim odobravanjem. Po njegovem govoru je godba zaigrala slovensko himno »Hej Slovani« med spušcanjem državne zastave, nakar so vsi telovadni oddelki med petjem »Le naprej brez mirne ponovni ovacijami sokolstvu zapu. stili telovadišče. K jubileju sta poslala svoje čestitke še I. nam. staroste Saveza

GEORGES OHNET: SERGEJ PANIN ROMAN

— V nagrado za to srečo, ki mi jo dajete, vam ne morem ponuditi ničesar, razen svojega življenja; sprejmite ga, draga gospa, vse je vaše.

Gospa Desvarennesova se je vprašujoče ozrla na princa, potem je pa dejala s čudnim glasom: — Sprejemam, od danes pripadate meni.

Marechal je prijel Petra pod roko in ga odvedel. — Princ je prav kar izgovoril besede, — je dejal, — ki me spominjajo na Antonia iz »Benškega trgovca«, ko je dejal židu: »Za svoje cekine si vzemi funt mesa.« Gospa Desvarennesova ljubi svojo hčerko z mnogo nevarnejšo ljubeznijo, kakor je ljubil Shylock svoje zlato. Princ bo storil prav, če bo točen v svojih obrok in če bo pošteno poravnal obljubljene zaostanke sreče.

VIII.

Zjutraj po tem pomembnem večeru je odpotoval Peter v Alžir v zvezi vsem prošnjam gospe Desvarennesove, ki je hotela, da bi ostal pri nji.

Napotil se je tja, da bi dovršil svoje delo. Obiljubljen je, da se do poroke vrne. Trdno je bil sklenil ostati pogumen v svoji bridki usodi in izprazniti do dna grenko čašo svojega razočaranja.

Urejuje Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeran — Za upravo in inzeratni del Hata Oton Christof — Val v Ljubljani

SKJ br. Gangl in župnik br. Janko Barle, kar je vzbudilo med sokolstvom in občinstvom javno odobravanje. Po nastopu je bila v Sokolskem domu prijetna zabava do odhoda dragih gostov. Nedejska svečanost je znova dokazala, da stoji žiri trdno in odločno v sokolskem in nacionalnem taboru.

Čangkajškov izgubljeni sin

Z očetom sta bila speta zaradi komunizma, zdaj sta se pa pobotala

Mož, ki se je nedavno pojavil v provinci sedežu kitajske vlade, čes, da hoče govoriti z maršalom Čangkajškom, je vzbudil splošno pozornost, ker je še mlad, pa ima že sive lase. Bil je v navadni uniformi in na prsih je nosil več sovjetskih odlikovanj. Ko so ga vprašali, v kakšni zadevi bi rad govoril s poglavarjem kitajske države, je odgovoril nekam v zadregi: »Jaz sem njegov sin...«

Čangkajšek s svojo drugo ženo

O čem sta govorila tistega dne maršal in njegov najstarejši sin Čiančinkuo, ni znano. Sest ur ni imel nihče dostopa k maršalu. Oče in sin se mnogo let nista videla. Postala sta si politična nasprotja. Oče je svojega prvorojenca javno proklet. Sin mu je pa odgovoril z odprtim pismom, ki je po ostrosti še prekašalo očetovo izjavo. Iz ljubezni se je razvila mržnja, tako globoka, da je maršal črtal sinovo ime iz rodbinskega seznama in zahteval, naj sprejme drugo ime. Ko so se čez šest ur odprla vrata, so moške iz najočeje maršalove okolice videli, kako sta si oče in sin podala roke. Zdej je mladi Čan eden najzanesljivejših zaveznikov svojega očeta, poveljnik 100.000 mož broječe najboljše kitajske armade.

Druga Čangkajškova žena

Prelom med maršalom in njegovim takrat 24 letnim sinom je izvir iz osebnih

Čudni poročni običaji

Glede malega plemena Ainov, živčnega na otokih Kurilski, Jezo in južnem delu Sahalina, si etnologi niso na jasnem. Aini so očitno ostanek prastarega plemena, ki ni moglo prodreti naprej pred vpadi močnejših plemen. Pač je pa ohranilo samostojen jezik in svoje običaje. Preje se je govorilo o tem plemenu, da ne proslavlja pomembnih dogodkov v človeškem življenju kakor so rojstvo, poroka in smrt. Zdej je pa dr. N. Munro opisal njihove poročne običaje. Pred poroko nevestin oče zapoje pesem iz skupine Jai-huru-e karapa. Pod tem se razume nekakšna slavoslovna recitacija ob svečanih prilikah. V nji opisuje, kako ljubi svojo hčer in namiguje, da je naloga mladih roditi otroke, ki bodo ohranili njegov rod. V strogi eksogamni aineški družbi naglašajo, da so otroci materini potomci in da se hranijo njihovi dokazi o sorodstvu skrivaj v pasu, ki je tabu in moški ne smejo brskati po njem. To je v pas zvita vrva in njena dolžina kaže dolžnost rodovnika.

Stare žene odločajo, ali naj pridejo v pas bodočega otroka očetovi ali materini predniki. K predhodnim poročnim formalnostim spada tudi izmenjava daril med ženom in nevesto ter pomirjenje najbolj čestnega boga Kamoi Fuchi, duha prednikov. Potem pošlje ženini nevesti na dom ritualno pripravljene potrebščine iz prosa za sveto plačo. Ko se zbera na svatbi gostje, opeva oče zopet starodavne poročne običaje in poda obema vrt s sveto pi-

PREMALO JE DOBIL

Teta pride na obisk. Posebno veseli je niso in da bi zagladila neprijeten vtis, da najmlajšemu nečaku Jurčku pet dinarjev. Jurček sprejme dinarčke in molči. Oglaš se mati, rekoč: No, sinko, kako se pa reče teti? — Stara škatla.

razlogov. Čančinkuo je bil sin prve Čangkajškove žene. Ta je delila z njim leta izgnanstva na Japonskem. Bila je z njim takrat, ko je moral mladi revolucionar bežati pred detektivci iz kraja v kraj. Ko je bila ustanovljena kitajska republika, je bil Čangkajškovega sinu šele 5 let. Nastala je kratka doba miru, ko je bil Čangkajšek osebnih tajnik Sunjatsena. Potem se je pa začelo novo romanje s Fenovimi armadami na Formoso in končno v Moskvu. Takrat se je Čangkajšek odtujil svoji prvi ženi. Po kitajskih običajih ni bilo nobene ovire, da bi ne vzel postranske žene. Ta je bila Mejljin. Zahtevala je od Čangkajška, naj zapusti prvo ženo in doselja je svoj cilj.

Javno pismo

Če se je razmerje med očetom in sinom nekoliko skalo, je bilo vendar še znosno in sicer zato, ker sta imela takrat skupen ideal. Oba sta bila prepričana, da pride iz Moskve odrešitev sveta. Engen Čen, sedanjí zunanji minister centralne kitajske vlade, je izposloval, da je prišel Čangkajšek v Moskvu v vojaško šolo. Ta čas so se pa Čangkajškovi nazori izpremenili in postal je zagrižen sovražnik komunizma. Njegov sin je pa ostal v Moskvi pod vplivom boljševiških idej. Zaman si je prizadeval pridobiti očeta za stare ideje. Videč, da s pregovarjanjem ne bo ničesar dosegel, je segel sin po sredstvu, tako priljubljenem v sedanji Rusiji, po javnem pismu, v katerem se odpoveduje svojemu očetu.

Pred dobrim letom je bilo objavljeno v »Pravdi« Čančinkuovo pismo njegovi materi. Pismo je bila plamteča obtožba Čangkajška zaradi njegovega postopanja s prvo ženo. Zaključilo se je z besedami: »Moj oče je sovražnik vsega kitajskega naroda in zato največji sovražnik lastnega sina. Sam hočem hoditi veliko pot kitajske revolucije. Jaz ostanem z vsem srcem komunist.«

Odpuščanje

To komunistično veroizpoved so pa močno omajali Stalinovi procesi proti vojaškim dostojanstvenikom in aretacije komunistov v inozemstvu, s katerimi je Čančinkuo sodeloval. Sin je prošil očeta pismeno odpuščanja, toda odgovora ni dobil. Lani v maju je odpotoval Čančinkuo v Sanghaj, kjer je bil pa zaman ves njegov trud, da bi se sestal z očetom. Oče mu je pustil pismo, v katerem določa pogoj pomirjenja in sicer, da se javno odpove stalinovskemu komunizmu. In sin se je uklonil.

jačo. Prvo polovico popije ženini, drugo pa nevesta. Če bi ne hotela piti, zakon ne bi bil veljaven. Nevesta dvigne vrč k čelu, trikrat ga zavrti in šele potem pije; pri tem naredi karakteristično kretnjo z desnimi kazalcem čez gornjo ustnico.

Največja ameriška poplava

Lani sta se razlila reka Ohio in Mississippi v spodnjem toku tako, da sta se dvignili 9 m nad normalo. Ameriške oblasti so objavile zdaj podatke, iz katerih je razvidno, da je bila to največja ameriška poplava. Škoda je napravila za 550.000.000 dolarjev. Zelo dobro se je obnesla radijska služba, ki je v petih dneh razširila na vse strani 16.000 klicev na pomoč in omogočila rešiti iz poplavljenih hiš 58.000 ljudi. Da ni bilo te službe, bi bila zahtevala poplava na tisoče človeških žrtv. Vendar je pa našlo v valovih smrt 436 ljudi. Poplavo so povzročili silni nalivi. Nekaj dni je zadostovalo, da je bilo pol metra padavin. Toliko padavin je v srednji Evropi včasih komaj v pol leta. V Ameriki je pa padlo toliko vode na 150 km dolgo in 800 km široko ozemlje v 25 dneh. To je bilo 60 milijard ton vode. Reka Ohio je bila tako narasla, da je tekla voda ob njenem izlivu v Mississippi proti toku Mississippija tako, da je bila tu smer toka obrnjena.

Glavni vzrok tega čudnega vremenskega pojava naj bi bilo pomankanje pogorja, ki bi se vleklo preko Amerike od vzhoda

proti zapadu, kakor se vlečejo v Evropi Alpe. Tako pa lahko topli tropični vetrovi prodirajo visoko proti severu, nasprotno pa lahko teče mrzel arktični zrak brez ovire daleč na jug. Ko pa nastane izravnavna, slede navadno silni nalivi. Lani je razen tega deževalo še na zmerni zemlji, v katero voda ni mogla pronicati.

Molčeči škot

Na škote delajo dovpite, nanašajoče se večinoma na njihovo skopost. Malo je pa znano, da se odlikujejo škoti tudi z drugimi lastnostmi. Tako so prebivalci gorskih krajev tako zvali Ghilanderji, na glasu kot zelo redkobesedni ljudje, ki ne izgovore po nepotrebnem niti besedice. V zapadnem pogorju se je rodil v eni takih družin škotek. Dokl-r je bil dojenček, seveda ni bilo mogoče pričakovati, da bo spregovoril, toda iz dojenčaka se je razvil deček, ki se vedno ni govoril. Škotska roditelja sta prišla končno do spoznanja, da je gluhočim in čustila sta vsako upanje, da bi ga slišala kdaj govoriti.

Nekoga dne je šel oče na njivo okopavati krompir in dečka je vzel s seboj. Oče je okopal krompir, sinko se je pa igral v bližini. Kar se je pripetilo od nekdaj razkačen bik in dirjal je naravnost proti očetu, ki je bil obrnjen proti njemu s hrbitom in tako ni slutil preteče nevarnosti. Tedaj je pa deček v strahu pred razdivljanim bikom naenkrat zakričal: »Pozor, očka, bik!« Ko sta bila oče in sinko že na varnem, je oče ves srečen objel dečka in se glasno zahvalil bogu, da je končno osrečil njegovega otroka z darom govora. — Saj ni tako, — je ugovarjal deček, — jaz prej samo nisem imel kaj govoriti.

Iz Višnje gore

— Pionirjem v delu za povzdigo Dolenjske gre zahvala, da so začeli orati trdo ledino, v zapuščenih Dolenjskih. Od leta do leta prihaja več izletnikov v Višnjo goro, eni radi dobre postrežbe in zmernih cen na Polzevo, drugi zopet v novo moderno zgrajeno kopališče. Odkar je prevzel dom na Polzevem novi oskrbnik g. Mirko Pervanja, bivši plačlini v Zvezdi, ima Polzevo vedno veliko obiskovalcev. Vsi so navdušeni za te lepe kraje, kjer živi prijazno, dobro ljudstvo. Vsakdo, ki obišče Višnjo goro in Polzevo, pravi da pride še in še. Prijatelji Dolenjske se niso ustrašili trdega dela in zlobo jezikov, orali so naprej in danes po štirih letih plodnega dela se lahko s ponosom ozro nazaj, saj vidijo, da njihovo delo ni bilo zaman, da je obrodilo bogate sadove, saj tujski promet od leta do leta narašča.

— Nadaljevanje graditve nove ceste Peščenik—Križka vas—Polzevo se prične ta teden. Ceste je že nad polovico zgrajene in sedaj upajo, da bo s pomočjo banske uprave še letos dograjena prav do doma na Polzevem. Na novi cesti mislijo uvesti enomestno vožnjo, kajti za srečavanje avtomobilov so ceste preozke. V bodoče bodo vozili avtomobili po cesti Peščenik—Križka vas—Polzevo, nazaj pa skozi Zavrtace—Gristavo—Peščenik na državno cesto. Z dograditvijo te ceste bo zelo ustrezno okolišnim vsem in avtomobilskemu prometu, ki se čedalje bolj razvija na Polzevem.

— Korajžni tatovi. Posestnik Kastelice iz vasi Polje pri Višnji gori je že delj časa opazal, da mu tatovi na štirih njivah krajejo krompir. Odnesejo so mu ga bili že okrog 1000 kg. Nekega večera je prišel neopaženo iz hiše pogledat na njive, da bi zasledil tatove. Komaj je prišel do njive je pa počila puška. Tatovi, ki so zopet kopali krompir so nanj streljali, sami pa zbežali v noč. Kastelice je dobil videl dva s puško oborožena možka. Poznal se je tudi po zemlji, da je bil eden bosa, drugi pa v čevljih. Sumijo, da je zopet zbrana tatinska družba, kakor lani v Stični, in upamo, da bo zopet kmalu pod ključem, kajti orožniki se zelo trudijo, da bi tatove izsledili.

— Nesreča na cesti. V nedeljo se je pejal z zapravljivčkom po glavni cesti pos. sin Kavčič iz Dobrove pri Višnji gori. Malo pred Višnjo goro pri Jakliču je pridrelo po cesti motorno kolo z dvema potnikoma. Bajle sta vozila oba pravilno pri srečanju se je pa najbrž komaj ustrašil motocikla in zavil predezi. Zdej sedeči potnik je padel na obraz in se hudo poškodoval. Tako so ga naložili na voz in prepeljali k zdravniku dr. Fedranu na Hudo, ki mu je nudil prvo pomoč, in ugotovil težke poškodbe po obrazu. Vsi drugi so odnesli le manjše praske po rokah.

V JEČI

— No, zakaj pa ti sediš tu? — vpraša jetnik svojega tovariša.

— Menje je spravila pod ključ konku-rencna zavist.

— Kako to?

— Ker sem delal prav take bankovce, kakor Narodna banka.

največjo težavo prikriva svoje občutke. In če je ona, ki so se je bali vsi, srito dejala:

— To je moj otrok Mihelina. Se vedno jo vidim, kako se izprehaja po vrtu s tem gizdalinom, zgle-dana v njegove oči, kakor z ogledalom omamljeni škripanček. Le kaj se je zgodilo z njo?

Tedaj je Marechal odgovarjal obzirno:

— Vse svetlo laske so take. Vi tega ne razumete, gospa, vi ste črnolaska.

Gospa Desvarennesova se je pa jezila: — Pustite mi pri miru, vi ste tepec. Potrebnovala bi temeljito prho, to je vse. Zmešalo se ji je!

Cayrol je pa živel ta čas v ekstazi Italijana, kleččega pred madono. Še nikoli si ni čutil tako srečnega. Bil je ves iz sebe in kar upogibal se je pod težo svoje radosti. Dotlej je razmišljal samo o kupčijah. Cilj življenja mu je bila obogatitev; zdej je koval svojo srečo. Vse mu je bilo v veselje. Življenja še ni bil sit; liki otrok se je veselil lepo okrašenega stanovanja, kjer bo živel s svojo Ivan-ko. Nič se mu ni zdelo dovolj lepo, niti predrago za hram njegove boginje, kakor je zatrjeval sam. Vedno mu je igral blažen smehljaj na širokem, dobrodušnem obrazu.

Kadar je govoril o tem bodočem gnezdu svoje ljubezni, je zatrjeval ves iz sebe od sreče:

— Ah, kako krasno je to! Pravi mali raj!

Toda kmalu se je v njem vendarle oglašil stiskač in brž je pripomnil: